

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2564

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564

สวงนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงษ์ มีไธสง)

ว่าที่ร้อยตรี_____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง)

_____ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง)

_____ อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

_____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนวรรณ ศรีวาปี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

_____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย : พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ

ปีการศึกษา : 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 102 รูป/คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด และศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.55, σ = 0.15) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ = 4.57, σ = 0.12) ด้านสื่อและนวัตกรรม (μ = 4.56, σ = 0.16) ด้านการจัดการเรียนรู้ (μ = 4.54, σ = 0.18) และด้านการเตรียมการสอน (μ = 4.53, σ = 0.16) 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านแตกต่างกัน 3) แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ มีดังนี้ ควรมีการศึกษาหลักสูตร จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับ

ผู้เรียน จัดทำสื่อและนวัตกรรมให้มีความหลากหลาย และออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรงเพื่อที่จะได้รู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ; โรงเรียนพระปริยัติธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

_____ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Guidelines for Developing a Learner-centered Learning Management for Teachers in Phrapariyattidhamma School Department of General Education In Surin Province.
Author : Phra Maha Suksun Autsadee
Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Mahasarakham University
Advisor : Dr.Tatchawat Laosuwan
Year : 2021

ABSTRACT

The objective of this research is 1) to study the level of learner-centered learning management of teachers in Phrapariyattidhamma School Department of General Education In Surin Province 2) to compare learner-centered learning management levels of teachers in Phrapariyattidhamma School Department of General Education In Surin province classified by status, educational background and teaching experience 3) to study guidelines for developing learner-centered learning management for teachers in Phrapariyattidhamma School, Department of General Education in Surin province. The population in this research was 102 teachers in Phrapariyattidhamma School in Surin province. The study was conducted by studying the entire population and study from the target group of 10 persons. The research instrument was a questionnaire with a confidence value of 0.93 an an interview form. The data were analyzed using percentage, mean and standard deviation statistics.

The research results were found that 1) the level of learning management that was learner-centered among the teachers in Phra Pariyatidharma School, Department of General Education in Surin province, overall was at the highest level (μ = 4.55, σ = 0.15), and when considered individually, it was found at the highest level of all four aspects, in descending order of mean as follows: measurement and evaluation (μ = 4.57, σ = 0.12) media and innovation (μ = 4.56, σ = 0.16) learning management (μ = 4.54, σ = 0.18) and teaching preparation (μ = 4.53, σ = 0. 16) 2) The results of comparative analysis of the learner-centered learning management of the teachers in

Phrapariyattidhamma School Department of General Education in Surin province, classified by status and teaching experience, found that the overall and individual aspects were different. And for the educational background, it was found out that overall there were no differences while considering each aspect, there were differences. Thus, the guidelines for the Department of General Education in Surin province should study the curriculum, prepare the learning management plan, design teaching, and learning activities appropriate for the learners, create diverse media and innovations. Moreover, they should design a wide variety of accurate measurements and evaluations to know the learning achievement of the learners.

Keywords: Learner-centered Learning management, Phrapariyattidhamma School

_____Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง กรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง กรรมการสอบ ตลอดจนอาจารย์ในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนและให้ความรู้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระครูวิริยปัญญาภิวัฒน์ (ณัฐพนธ์ วิริโย) ดร. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระมหาสมบัติ ฐานวโร จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ นายชุมพล วรรณดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าสว่างวิทยา อาจารย์ ดร.อัจฉริยา พรมท้าว และอาจารย์ ดร.รัตติกาล สารกอง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจนงานวิจัยนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณครูและบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ลุล่วงได้ด้วยดี

ขอบกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระครูโสภณธรรมาภิมณฑ์ (วิรัติ ฝอยจันทร์) ดร. ที่ช่วยสนับสนุนทุนการศึกษาและให้กำลังใจ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดาและบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ค
ABSTRACT ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ช
สารบัญตาราง ..... ญ
สารบัญภาพ ..... ฎ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 3
1.3 ขอบเขตการวิจัย 4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ 5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7
2.2 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 4 ด้าน 13
2.3 การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม 25
2.4 บริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ 32
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 40
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย 50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 51
ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน
ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ 51
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ในจังหวัดสุรินทร์ 57

หัวเรื่อง **หน้า**

บทที่ 4 ผลการวิจัย 59
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 59
4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล 59
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 60
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 75
5.1 สรุป 75
5.2 อภิปรายผล 76
5.3 ข้อเสนอแนะ 79
บรรณานุกรม 81
ภาคผนวก 87
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 88
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ 95
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ 100
การเผยแพร่ผลงานวิจัย 114
ประวัติผู้วิจัย 115

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 ข้อมูลการสังเคราะห์ผลการที่เกี่ยวข้อง 48
3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย 51
3.2 จำนวนแบบสอบถามที่สร้างและต้องการใช้จริง 52
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 60
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน 61
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเตรียมการสอน 62
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ 63
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อและนวัตกรรม 64
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล 65
4.7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน 66
4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา 67
4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน 68

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 32
2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย 50

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการศึกษาจึงมี "ผู้เรียน" เป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, น. 5) ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาทุกประเทศทั่วโลกได้ริเริ่มและดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสู่ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพราะเป็นด่านหน้าและกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูงการศึกษาเพื่อกำหนดสมรรถนะครูให้เหมาะสมกับยุคสมัยของการปฏิรูปการศึกษาจึงมีความจำเป็น (พูนสุข อุดม, 2556, น. 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 2 มาตรา 12 ว่า “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถานบันสังคมอื่น 3 มีสิทธิ์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งนี้ให้เป็นตามกฎกระทรวง” และ มาตรา 18 (2) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบัน พระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีสถานภาพเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 และจัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐ และเอกชนทั่วไป ซึ่งคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมได้ออกประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่กากับควบคุมดูแลการจัดบริหารจัดการ ดังนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจึงเป็นโรงเรียนของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมในการสนับสนุนงบประมาณของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (คณะทำงาน และอนุกรรมการจัดทาคู่มือการปฏิบัติงาน, 2557 น. 1)

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของคณะสงฆ์ซึ่งวัดที่มีความพร้อมได้ขอจัดตั้งโรงเรียนเปิดดำเนินการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคู่ไปกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนจัดตั้งอยู่ในวัดที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา จัดการศึกษาเฉพาะสำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้นโรงเรียนจะได้รับการจัดตั้งได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือเห็นชอบจากมหาเถรสมาคม โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้ออกใบอนุญาตแก่เจ้าอาวาสวัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียน ในส่วนของการบริหารจัดการนั้นให้เจ้าอาวาสวัดหรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นผู้จัดการ และผู้จัดการเป็นผู้คัดเลือกพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษารูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะดำเนินการคัดเลือกพระภิกษุ และคฤหัสถ์เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน (คณะกรรมการกลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558, น. 9)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัฒน์ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐาน จากปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542, น. 5) การสอนโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ (ลักษณะนิสัย) และทั้งด้าน IQ (Intelligence Quotient) และด้าน EQ (Emotional Quotient) จะนำไปสู่ความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข” (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2552, น. 4) การเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ เมื่อตนเองประสบผลสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมาย นำไปสู่ความมั่นใจและการอยากเรียนรู้ต่อไป สำหรับครูผู้สอนนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ที่ต้องมีการอภิวัฒน์การเรียนรู้ด้วยชุดความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ (ทิศนา แขมมณี, 2557, น. 26)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปัจจุบันสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พระภิกษุสามเณรเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา ซึ่งการจัด

การศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษานั้น เป็นการจัดการศึกษาในระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อสนองนโยบายของรัฐในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2555, น. 1) คือ ประชากรของชาติให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข และมีทักษะในการดำรงชีวิตในสังคม ให้เป็นสุข พัฒนาภูมิความรู้ของพระภิกษุ-สามเณร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ผ่านมายังคงประสบปัญหาหลายประการ เช่น ครู-อาจารย์ขาดความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้ครูไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันหาทางแก้ไขเพื่อให้การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นปัจจุบันผู้เรียนจึงขาดความกระตือรือร้น เบื่อหน่ายและขาดความสนใจเอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขและเพิ่มความดึงดูดใจ ความกระตือรือร้นและเน้นการจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ

จากสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทหน้าที่ของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาอย่างเต็มศักยภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 102 รูป/คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งออกเป็นจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อและนวัตกรรม 4) ด้านการวัดและประเมินผล และมุ่งศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อและนวัตกรรม 4) ด้านการวัดและประเมินผล

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่สำหรับใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 โรงเรียน

5. ของเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2563 ถึงเดือนกันยายน 2563

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนครูผู้สอน

2. เนื้อหาในการวิจัย ได้แก่ ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

3. ระยะเวลาในการวิจัย กำหนดภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 เสร็จสิ้น โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานภาพ หมายถึง ประกอบด้วย ครูบรรพชิต คือ พระภิกษุผู้ทำหน้าที่ทางด้านการสอนตลอดถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และครูคฤหัสถ์ คือ บุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่ทางด้านการสอนตลอดถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยจำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนเพื่อเตรียมตัวของครูผู้สอน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนถูกต้องและเหมาะสม โดยที่ครูจัดทำแผนการสอนให้ชัดเจนตรงตามจุดประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการหรือสอนต่อไปตามระบบของการเรียนการสอน

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออก ลงมือปฏิบัติจริงและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม หมายถึง การใช้สื่อการเรียนรู้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น มองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย มีการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง วิธีการดำเนินการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบถึงระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

1.5.2 ใช้เป็นแนวทางให้กับครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5.3 ผลวิจัยที่ได้เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 4 ด้าน
3. การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
4. บริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมาย หลักการ และจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2543, น. 50) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดจากการคิด การค้นคว้า การทดลอง การสรุปเป็นความรู้โดยตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากการถ่ายทอดความรู้เป็นผู้วางแผน จัดการชี้แนะอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงหมายถึง การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิ่งฟ้า สินธุวงษ์ (2545, น. 49) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึง การจัดกิจกรรมให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด ด้วยความมุ่งหวังที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด สร้างความรู้ได้ด้วยตนเองโดยมีปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมกับผู้สอน และผู้เรียนด้วยกัน เพื่อพัฒนาการ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในบริบทที่มีอยู่ และเกิดขึ้นตามสภาพจริง

และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ วางแผนและตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะช่วยทำให้คุณภาพของชีวิตดีขึ้น

ทิศนา แขมมณี (2545, น. 121) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทั้งทางด้านกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ โดยมีบทบาทดังกล่าวมากกว่าผู้สอน

บูรชัย สิริมหาสาคร (2545, น. 80) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ จนค้นคว้าพบความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตจริง

นวลจิตต์ เชาว์กีรติพงศ์ (2546, น. 6) ให้ความหมายการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้กับปรัชญาเบื้องต้นของการจัดการศึกษาที่ว่า ต้องจัดให้นักเรียนได้พัฒนาครบทั้งสี่ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนทั้งสี่ด้าน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดโดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.1.2 หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง หลักการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

ทิศนา แขมมณี (2542, น. 5) ได้กล่าวถึงหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. หลักการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมด้านร่างกาย (Physical Participation) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

1.2 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) เป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ครูจะต้องหาประเด็นการคิดที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.3 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคมซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ด้วย

1.4 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อตนเอง เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียนจะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียน

2. หลักการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) หมายถึง การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เสริมในการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญได้ชัดเจนขึ้น โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา คือ ได้คิด ได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ให้ผู้เรียนได้รับหรือแสวงหาข้อมูล ประสบการณ์ด้วยตนเอง

2.2 ให้ผู้เรียนได้ศึกษาคิด วิเคราะห์ และสร้างความหมายข้อมูลและประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ

2.3 ให้ผู้เรียนได้จัดระเบียบความรู้ ข้อมูล หรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. หลักการเรียนรู้ (Learning Process) เนื่องจากเนื้อหาความรู้ในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เรียนคงไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้หมด ผู้เรียนสามารถแสวงหาและศึกษาได้ด้วยตนเอง หากเขามีทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Skills) แนวคิดในเรื่องการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้หรือผลผลิต (Product) จึงเกิดขึ้น ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีทักษะ สติปัญญาหรือทักษะกระบวนการต่างๆ เช่น

3.1 ทักษะการแสวงหาความรู้และการศึกษาด้วยตนเอง เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการจดบันทึก ทักษะการประมวลความรู้ ทักษะการเขียน ทักษะการสรุป ฯลฯ

3.2 ทักษะการศึกษาด้วยตนเอง

3.3 ทักษะการคิดและกระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิดเปรียบเทียบจำแนก วิเคราะห์ สังเคราะห์ การตั้งสมมติฐาน การพิสูจน์ การทดสอบ การลงข้อสรุป การสรุป การอ้างอิง ฯลฯ

3.4 ทักษะการจัดการ

3.5 ทักษะการทำงานกลุ่ม หรือการทำงานเป็นทีม

4. หลักการให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เปรียบเสมือนแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า ถ้าผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเข้ามามาก การเรียนรู้ของผู้เรียนจะขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวางมากกว่าการได้ปฏิสัมพันธ์

กับครูเพียงแหล่งเดียว แหล่งความรู้ที่อยู่รอบตัวที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมีหลายแหล่ง เช่น

4.1 บุคคลแวดล้อม เช่น ครู เพื่อนในห้องเรียน เพื่อนต่างห้องเรียน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชน เป็นต้น

4.2 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและ ชุมชน เช่นห้องสมุด วัด ตลาด ร้านค้า เป็นต้น

4.3 สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง สวนสาธารณะ ต้นไม้ สัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น

4.4 สิ่งแวดล้อมทางด้านสื่อ โสตทัศนวัสดุ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุโทรทัศน์ เกม คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

5. หลักการให้ผู้เรียนฝึกฝนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) เป็นการทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริงได้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 6-7) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า

1. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเพราะผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครู คือ ผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ของผู้เรียนผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียนหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือก และจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้ารับผิดชอบการเรียน ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ เพราะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนามาพิจารณาประกอบด้วยเนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะสอนและวิธีที่ใช้สอน

3. การเรียนจะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากการเรียนหากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ

4. สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียน เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มจะช่วยให้ส่งเสริมความเจริญงอกงาม การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงานและการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

5. ครู คือ ผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งเรียนรู้ เพราะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริง

6. ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างจากเดิมเพราะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างออกไปผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น

7. การศึกษา คือ การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน เพราะการเรียนรู้เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน ประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความคิด ด้านการปฏิบัติและด้านอารมณ์ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

วิเศษณ์ ชิณวงศ์ (2545, น. 35-36) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยหลักการดังต่อไปนี้

1. สมองของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้โดยอาศัยระบบประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ

2. ความหลากหลายของสติปัญญา หรือพหูปัญญา ความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ จำแนกได้ 10 ประเภท คือ ด้านภาษา ดนตรี ตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหว ศิลปะ มิติสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสาร ด้านความรู้สึกความลึกซึ้งภายในจิตใจ ด้านความเข้าใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณและด้านจิตนิยม ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อส่งเสริมศักยภาพความเก่งความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้แต่ละคนได้พัฒนาความถนัดความเก่งตามศักยภาพของตนเอง

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรธน์ (2544, น. 1-2) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า หลักสำคัญของการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (Learners' Needs and Interests)

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participation) ในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

3. เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructionism) กล่าวคือ ให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง (Experiential Learning) สามารถวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Inquiry)

4. เป็นการพึ่งพาตนเอง (Autonomy) เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนได้ (Metacognition) กล่าวคือ รู้วิธีคิดของตนเองและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดได้อย่างเหมาะสม ไม่เน้นที่การจดจำเพียงเนื้อหา

5. เน้นการประเมินตนเอง (Self-evaluation) ซึ่งแต่เดิมครูผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผล การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง

ได้ชัดเจนขึ้น รู้จุดเด่น จุดด้อย และพร้อมที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินตามสภาพจริง และใช้แฟ้มสะสมผลงานเข้าช่วย

6. เน้นความร่วมมือ (Cooperation) ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตจริง

7. เน้นรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในรูปเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรยึดหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ผู้เรียนควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเกิดจากการเรียนรู้ในแหล่งต่างๆกัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว และต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถือว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสร้างคนหรือผู้เรียนซึ่งเป็นการผลิตโดยตรงของการศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จได้ และจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นได้มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

กรมสามัญศึกษา (2542, น. 1) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์หลักในการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา สังคม ให้เป็นคนดี คนเก่ง และเรียนรู้อย่างมีความสุข

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 3) ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. การเรียนรู้แบบองค์รวม
3. การเรียนรู้จากแนวคิดและปฏิบัติจริง
4. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น
5. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

วุฒินันท์ อบอุ่น (2544, น. 27-28) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดของปรัชญาการศึกษาแบบพิพัฒนิยม โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ให้การศึกษาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป
2. ส่งเสริมสิ่งที่เป็นความสนใจ ความถนัด และคุณลักษณะพิเศษของผู้เรียน
3. เรียนในสิ่งที่มีประโยชน์ สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสังคมเพื่อจะได้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุขและรู้จักแก้ปัญหา

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์หลักในการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน และปฏิรูปการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

2.2 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 4 ด้าน

บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มีนักการศึกษาได้เสนอแนวดำเนินการในการจัดการเรียนรู้ไว้หลายท่าน ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด หลักการ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ไว้ดังนี้

2.2.1 ด้านการเตรียมการสอน

2.2.1.1 ความหมายของการเตรียมการสอนการจัดการเรียนการสอนสิ่งแรกที่ครูจะต้องคำนึงถึง คือ การเตรียมการสอน เพราะถ้าครูมีการเตรียมการสอนที่ดีย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ การเตรียมการสอนมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สุวัฒน์ มุทธเมธา (2553, น. 250) ได้ให้ความหมายการเตรียมการสอน หมายถึง การจัดการวางแผนการสอน แนวการสอน หรือโครงการสอน อันประกอบด้วยการกำหนดจุดประสงค์ การจัดเนื้อหากิจกรรม ประสบการณ์ต่าง ๆ สื่อการเรียน สื่อการสอน วิธีการสอนกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

บรรยง ยี่สารพัฒน์ (2550, น.7) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนเพื่อที่จะจัดกระบวนการที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

สมยศ สมภักดี (2551, น.66) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอน หมายถึง การเตรียมตัวของครูผู้สอนที่จะต้องเตรียมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งเป็นทางเลือกที่ครูจะต้องปฏิบัติ

เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนถูกต้องและเหมาะสม โดยที่ครูจะต้องเตรียมตนเอง เตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เตรียมกิจกรรม และเตรียมการวัดผลและประเมินผล โดยจัดทำ แผนการสอน ให้ชัดเจนตรงตามจุดประสงค์ เพื่อนำไปใช้ในขั้นดำเนินการหรือสอนต่อไปตามระบบของการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การที่ครูผู้สอนวางแผนการสอนล่วงหน้าก่อนทำการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.2.1.2 กระบวนการเตรียมการสอน

กระบวนการเตรียมการสอนได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ตามลำดับดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 13) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. เตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมกับบทบาทของผู้ให้บริการด้านความรู้ ที่จะต้องให้คำอธิบายคำแนะนำ คำปรึกษาให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้ ดังนั้นครูจะต้องมีภาระหนักเตรียมตัวเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. เตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูไม่ใช่ผู้บอกเล่ามวลความรู้อีกต่อไป ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียนรู้ใบความรู้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบในห้องเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสืออุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ ไว้สำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนหรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

3. จัดทำแผนการสอน บทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อความรู้ อันจะนาไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่จะสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ได้ในการจัดทำแผนการสอนครูต้องเตรียมการในสิ่งต่อไปนี้

3.1 เตรียมกิจกรรม ครูต้องวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ การค้นคว้าหาความรู้และการสร้างความรู้ โดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ (Manager) ที่กำหนดบทบาทในการเรียนรู้ และความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนให้เขาได้ทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

3.2 เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอน

ดังกล่าว บรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวบรรลุผล แล้วจัดเตรียมให้พร้อม สู่บทบาทของครู ตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

3.3 เตรียมวัดและประเมินผลบทบาทด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่ง คือ การเตรียมวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยการให้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะ โดยเตรียมวิธีการวัดและประเมินเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

ทิศนา แขมมณี (2552, น. 24-25) กล่าวว่า บทบาทของครูด้านการเตรียมการสอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ 2) ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย 3) วางแผนการสอน โดยกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน วิเคราะห์เนื้อหา และความคิดรวบยอดและกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลัก ซิปปา (CIPPA) หรืออื่น ๆ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 4) จัดเตรียมเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 4.1) สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน 4.2) เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน 4.3) ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สถานที่ หรือโสตทัศนวัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม 4.4) เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ 4.5) ห้องเรียนหรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่นอาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะ เก้าอี้ในลักษณะใหม่

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2554, น.8) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

1. การเตรียมครู คือ ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่ผู้เรียนจะเรียน รวมถึงแหล่งความรู้ที่จะแนะนำ แก่ผู้เรียน ครูต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลเป็นอย่างดี

2. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหา สื่อต้องมีหลากหลาย

3. การเตรียมกิจกรรม ครูต้องจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

4. การเตรียมการประเมินผล เป็นการประเมินการเรียนการสอนให้ตรงจุดประสงค์ของการเรียนรู้โดยประเมินให้ครอบคลุมความรู้ จิตพิสัย และการปฏิบัติ

ชนาธิป พรกุล (2554, น. 6) กล่าวว่า ครูมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

1. ก่อนสอน ทำการวางแผน เตรียมการ เลือกกิจกรรมการเรียนรู้

2. ขณะสอน ทำหน้าที่ผู้อำนวยความสะดวก จัดการ แนะนำ สังเกต ช่วยเหลือเสริมแรงและให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. หลังสอน ทำหน้าที่ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนการสอนต่อไป หรือตัดสินคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองโดยเลือกสิ่งที่ต้องการเรียน วางแผนการเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียน ศึกษา ค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินผลการเรียนรู้ของตน

เบญจลักษณ์ น้าฟ้า (2555, น. 43-44) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือครูผู้สอน ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องเข้าใจเรื่องที่สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องของความสำคัญ ความจำเป็น ทั้งนี้เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเมื่อแนวคิดเปลี่ยน การกระทำย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย การกระทำหรือบทบาทของครูผู้สอนด้านการเตรียมการสอนมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถและเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเชื่อมโยงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นสากล

3. เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมห้องเรียน

4. วางแผนการสอน ควรเขียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

4.1 กำหนดเรื่อง

4.2 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

4.3 กำหนดเนื้อหา ครูควรมีรายละเอียดพอที่จะเติมเต็มผู้เรียนได้ตลอดจนมีความรู้ในเนื้อหาของศาสตร์นั้น ๆ

4.4 กำหนดกิจกรรมเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำข้อมูลหรือความรู้นั้นมาสังเคราะห์เป็นความรู้ หรือเป็นข้อสรุปของตนเอง ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจมีความหลากหลายตามความสามารถถึงแม้จะเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้เดียวกัน

4.5 กำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

4.6 กำหนดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือประเมิน

สรุปได้ว่า บทบาทของครูด้านการเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนเพื่อเตรียมตัวของครูผู้สอน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนถูกต้องและเหมาะสม โดยที่ครูจัดทำแผนการสอนให้ชัดเจนตรงตามจุดประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการหรือสอนต่อไปตามระบบของการเรียนการสอน

2.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าเป็นภารกิจหลักที่ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าครูจะมีการวางแผนการสอนมาอย่างดี แต่ถ้าไม่สอนตามแผนที่วางไว้การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมไม่เกิดแน่นอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและบทบาทของครูไว้หลายท่าน ดังนี้

2.2.2.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้

ระวิวรรณ ศรีคร้ามครัน (2553, น. 27) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ เนื้อหาวิชา ทักษะ รวมทั้งแนวคิด หรือค่านิยม ที่ผู้เรียนได้รับจากการบอกเล่า หรือจากการถ่ายทอดประสบการณ์และยังหมายรวมถึงการปรับหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนจะเกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือจะค่อย ๆ เกิดขึ้นและทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างธรรมชาติสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับอาจมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกชั้นเรียน หรือภายในชั้นเรียนและเก็บสะสมไว้ ซึ่งผู้เรียนสามารถระลึกถึงหรือนำมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

สุคนธ์ ภูรีเวทย์ (2553, น. 81) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียน ซึ่งอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้ตามแนวที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสถานการณ์นั้น อาจเป็นผลมาจากปัจจัยภายในและภายนอกที่เกิดจากความทรงจำที่มีมาแต่เดิมของผู้เรียน

รุ่ง แก้วแดง (2554, น. 60) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ด้วยการฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นการสร้างสรรค์ทางวิชาการการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

กมล ภู่ประเสริฐ (2555, น. 40) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ และงานการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กและเด็กได้ปฏิบัติมากที่สุด เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กร่วมกันทำ ถ้าจะแยกออกจากกันเป็น 2 ส่วนก็จะเป็นการเรียน คือ กิจกรรมที่เด็กทำ การสอนคือกิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติทั้งสองอย่างจะทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกว่า การเรียนการสอน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2556, น. 227) กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้สอนพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงหรืออธิบายประสบการณ์หรือเหตุการณ์ใหม่ แล้วนำไปสู่การขบคิด เพื่อเกิดข้อสรุปหรือความรู้ใหม่และแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่นที่อาจมีประสบการณ์ เหมือนหรือต่างจากตนเอง เป็นการรวบมวลประสบการณ์ที่หลากหลายแต่ละคน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่

สรุปได้ว่า การเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่นักเรียน แล้วนำไปสู่การขบคิด เพื่อเกิดข้อสรุปหรือความรู้ใหม่ และแบ่งเป็นประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่น ที่เป็นการรวบรวมมวลประสบการณ์ที่หลากหลายจากแต่ละคน สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

2.2.2.2 บทบาทของครูในด้านการเรียนการสอน

บทบาทของครูในด้านการเรียนการสอน ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ตามลำดับดังนี้

ทิศนา แขมมณี (2552, น. 26) กล่าวว่า บทบาทของครูด้านการสอน มีดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
2. กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้โดยอาจมีการปรับแผนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง
4. ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
5. อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
6. กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
7. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้ง
8. ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น
9. บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม
10. ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม
11. ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสมและการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2552, น. 13) กล่าวถึง บทบาทของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนาปรึกษา (Helper and Advisor) คอยให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาที่ผู้เรียนต้องการ
2. การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุน หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
3. การเป็นผู้ร่วมกิจกรรม (Active Participation) โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียนพร้อมทั้งให้ความคิด และความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

4. การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ถูกต้องชัดเจนสมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียน

5. การเป็นผู้เสริมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร สนับสนุนเสริมแรง กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายโต้แย้ง แสดงความคิดเห็นด้วยท่าทีนุ่มนวลให้เกียรติและเป็นมิตรโดยมีจุดหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุสู่ความสำเร็จ

เบญจลักษณ์ น้าฟ้า (2555, น. 45) กล่าวว่า บทบาทของครูด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้มีดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม
3. จัดกิจกรรมหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผน และต้องคอยสังเกตบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มเพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม
4. ให้การเสริมแรง หรือให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เป็นข้อสังเกต
5. ประเมินผลการเรียน เป็นการเก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้และการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

5.1 เลือกเรื่องที่จะเรียน

5.2 วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.3 เรียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้

5.4 เรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม

5.5 เรียนจากห้องสมุด

5.6 เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน

5.7 เรียนโดยบูรณาการสาระ ทักษะ และคุณธรรมซึ่งผลแห่งการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ ควรมีดังนี้

5.7.1 มีผลงานการเรียนรู้ที่หลากหลาย แม้เรียนจากแผนการเรียนรู้เดียวกัน

5.7.2 มีผลงานเชิงสร้างสรรค์

5.7.3 มีผลงานที่ภาคภูมิใจ

5.7.4 สรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

5.7.5 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

5.7.6 ตัดสินใจ ลงความเห็น เลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับเรื่องและสถานการณ์

5.7.7 มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออก ลงมือปฏิบัติจริง และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

2.2.3 ด้านสื่อและนวัตกรรม

สื่อและนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสื่อและนวัตกรรมเป็นตัวกลางที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายและบทบาทของครูด้านสื่อและนวัตกรรมหลายท่าน ดังนี้

2.2.3.1 ความหมายของสื่อและนวัตกรรม

พงศ์ หรดาร (2551, น. 195) ให้ความหมายของสื่อและนวัตกรรม หมายถึง เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้สื่อและนวัตกรรมยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความรู้ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนเป็นอย่างดีและรวดเร็วขึ้น ครูจึงมีหน้าที่เป็นผู้เลือกสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาในการสอนแต่ละครั้ง สื่อและนวัตกรรมจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการสอน เพราะสื่อเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2553, น. 89) ให้ความหมายของสื่อและนวัตกรรม หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน อาจเป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพเป็นสิ่งของเครื่องใช้หรือช่องทางสำหรับการทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการเรียนการสอน เพราะสื่อและนวัตกรรมเป็นตัวกลางที่ช่วยทำให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2555, น. 23) ให้ความหมายของสื่อและนวัตกรรม หมายถึง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อและนวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการ

เลือกสื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้เพียงพอ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุดของสถานศึกษา ซึ่งลักษณะเฉพาะสื่อการเรียนรู้ที่นามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า สื่อและนวัตกรรม หมายถึง การใช้สื่อการเรียนรู้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น มองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2.3.2 ประเภทของสื่อและนวัตกรรม

สื่อที่นามาประกอบการเรียนการสอนมีมากมายหลายประเภท ตามที่นักการศึกษาได้นำเสนอไว้ ดังนี้

สมปอง มากแจ้ง (2552, น. 40) กล่าวว่าสื่อการเรียนรู้มีอยู่มากมายหลายประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัวเขียนหรือตัวหนังสือเป็นสื่อในการแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด เช่น เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึก รายงาน ฯลฯ

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคุมกับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น แถบบันทึกพร้อมเสียง (วีดีทัศน์) แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3. สื่ออื่น ๆ นอกจากสื่อ 2 ประเภทข้างต้น ได้แก่ 3.1) บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่สามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น บุคลากรในท้องถิ่น แพทย์ ตำรวจ นักธุรกิจเป็นต้น 3.2) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปรากฏการณ์ ห้องปฏิบัติการ 3.3) กิจกรรมหรือกระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิดปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน 3.4) วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ เช่นหุ่นจาลอง แผนภูมิ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จาเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

อับดุลลาดีฟ การี (2551, น. 39-40) ได้รวบรวมประเภทของสื่อ และนวัตกรรมไว้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ตัวหนังสือทั้งที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์เรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ เข้าเป็นเล่ม สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสือวิชาการต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ แบบเรียน แบบฝึกหัด ใบความรู้ ชุดการเรียน วารสาร จุลสาร นิตยสาร แผ่นภาพ แผ่นพับ แผ่นปลิว ฯลฯ

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับอุปกรณ์ที่ใช้ไฟฟ้า ได้แก่ สื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง ประกอบด้วย รายการโทรทัศน์ รายการวีดีทัศน์ภาพยนตร์ ฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น สื่อที่ให้เสียง ประกอบด้วยรายการวิทยุกระจายเสียง แถบบันทึกเสียงม้วนเทป แผ่นเสียง เป็นต้น สื่อคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย ซีดี ซีดีรอม วีซีดี และ E-LEARNING

3. สื่อบุคคล หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติ และวิธีปฏิบัติให้แก่บุคคลอื่นได้ สื่อบุคคลมีดังนี้ คือ ครู อาจารย์ โต๊ะครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ตลอดจนวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ

4. สื่อวัสดุ หมายถึง สื่อที่ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการเรียนรู้ โดยถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น ชอล์ก สี รูปภาพ ภาพโฆษณา แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่ หุ่นจำลอง ภาคต่อจิ๊กซอว์ (JICSAW) ภาพถ่าย ภาพวาด กระดานข่าว ป้ายนิเทศ เป็นต้น

5. สื่อจากของจริง หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติรอบตัวเรา เช่น พืช สัตว์ ส่วนประกอบของร่างกายของคนหรือสัตว์ อวัยวะส่วนประกอบของต้นพืช หิน ดิน ทราย น้ำ เป็นต้น

6. สื่อเครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น เครื่องมือวิชาช่าง อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

7. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อที่ได้จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทัศนะศึกษา นิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ การแสดงละคร เป็นต้น

8. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น เช่น แผ่นดินไหว สภาพดินฟ้าอากาศ ระบบโคจรของสุริยะจักรวาล เป็นต้น

9. สื่อเทคนิควิธี หมายถึง วิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกมส์ บทบาทสมมุติ แสดงละคร เป็นต้น

10. สื่อประสม หมายถึง สื่อประเภทต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือ วัสดุและวิธีการนำมาใช้ร่วมกันและสัมพันธ์กัน เช่น บทเรียน โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล และการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นต้น

สรุปได้ว่า สื่อและนวัตกรรม เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนถึงผู้เรียน มีหลายรูปแบบทั้งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้แก่ คอมพิวเตอร์

อินเตอร์เน็ต เพื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ สื่อบุคคล บรรยากาศสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

2.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนและการสอนของผู้เรียนเพื่อนา ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายและบทบาทของครูด้านการวัดและประเมินผลไว้หลายท่านดังนี้

ทิศนา แขมมณี (2542, น. 12-14) กล่าวถึงประเมินผลว่าควรประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน คือ

1. การเก็บรวบรวมผลงาน และประเมินผลงานของผู้เรียน
2. การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542, น. 1) ได้กล่าวถึง ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่า หมายถึง กระบวนการให้ได้มาซึ่งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะหรือคุณภาพสิ่งที่วัดโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพหารายละเอียดสิ่งที่ต้องการวัดการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่กระทำต่อจากการวัดผล แล้ววินิจฉัยตัดสิน สรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดผล อย่างมีกฎเกณฑ์ มีคุณธรรม เพื่อพิจารณาตัดสินใจว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว เก่งหรืออ่อน ได้หรือตก

สุพล เพชรานนท์ (2542, น. 196) กล่าวถึง การวัดผลและการประเมินผลไว้ดังนี้ การวัดผล (Measurement) หมายถึง การหาข้อมูลหรือปริมาณของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ ดังนั้น การวัดผลจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ เครื่องมือที่ใช้วัดมาตรในการวัดและหน่วยการวัดส่วนการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้มีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน

ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.11) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อศึกษา ค้นหาหรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคล ผลงาน หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลแทนพฤติกรรม หรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการศึกษาและการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การนำ เอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุป ตัดสินประเมินหรือตีราคาโดยเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2552, น. 124) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผล คือ การตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมทางด้านความรู้ ทักษะ เจตคติเปลี่ยนไปตามจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือไม่โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เป็นตัวสำรวจ การเลือกใช้เครื่องมือทดสอบชนิดใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอนผลที่ได้จากการวัดผลจะเป็นเชิงประมาณไม่สามารถตัดสินได้ว่าผู้เรียนมีคุณภาพอย่างไร จนกว่าจะมีการประมาณผลและการประมวลผลคือการตัดสินว่าผู้เรียนมีคุณภาพเป็นอย่างไร เมื่อนำคะแนนที่ได้จากการวัดผล มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

นภเนตร ธรรมบวร (2554, น. 2) ให้ความหมายการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้ การวัดผล หมายถึง การสังเกตหรือทดสอบพฤติกรรมของบุคคล แล้วกำหนดตัวเลขหรือคะแนนให้กับสิ่งที่วัดได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด การประเมินผล หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อพัฒนาการการเรียนรู้ความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละคน เป็นกระบวนการหลายแง่มุม ซึ่งรวมเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2559, น. 94) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัด คือกระบวนการกำหนดค่า/ตีค่า คุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัดและการประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของหรือ การดำเนินงาน/กิจกรรมว่าบรรลุความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใดโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัด

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการวัดผล และประเมินผล หมายถึง การดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย มีการประเมินทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน

กล่าวโดยสรุป บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนเพื่อเตรียมตัวของครูผู้สอน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนถูกต้องและเหมาะสม โดยที่ครูจัดทำแผนการสอนให้ชัดเจนตรงตามจุดประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการหรือสอนต่อไปตามระบบของการเรียนการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกลงมือปฏิบัติจริงและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง 3) สื่อและนวัตกรรม หมายถึง การใช้สื่อการเรียนรู้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดจากการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น มองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม 4) การวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย มีการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน

2.3 การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม

2.3.1 การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจัดตั้งขึ้น เนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2432 และ พ.ศ. 2489 ตามลำดับ ต่อมามหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ได้จัดแผนกมัธยมศึกษาขึ้น เรียกว่า “โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา” เมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่หลาย ออกไป ทางคณะสงฆ์โดยองค์กรศึกษา จึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ว่า “โรงเรียนบาลี วิสามัญศึกษาสำหรับนักเรียน” โดยสังฆมนตรี จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกเป็นระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ต่อมาปี พ.ศ. 2507 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่เรียกว่า “บาลีศึกษาสามัญและปริยัติศึกษา” พร้อมทั้งยกเลิก ระเบียบสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำหรับนักเรียน ต่อมาได้ พิจารณาเห็นว่า การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงเห็นควรให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขึ้นเพื่อให้ผู้ศึกษาได้บำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป จึงได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พุทธศักราช 2514 รองรับ โดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2535 ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษา พ.ศ. 2535 (วิชัย ธรรมเจริญ, 2553, น. 26-30, อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2534, น. 35) กำหนดว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในวัด หรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจะจัดตั้งขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการและด้วยความเห็นชอบของประธานสภาการศึกษาสงฆ์ โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (เดิมกรมการศาสนา) จะให้การสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุนตามกำลังงบประมาณและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ การศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาอบรมแก่เยาวชนชายที่เข้าไปบวชในพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักธรรมคำสอนแห่งพระพุทธศาสนาเป็นหลักสูตรการอบรมเพื่อให้ผู้ได้รับการอบรมมีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม สมกับที่ประเทศไทยเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนา

ปัจจุบันมีการศึกษาสงฆ์มี 3 แผนก ได้แก่ แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา แผนกธรรม และแผนกบาลีนั้น เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะด้านหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาล้วน ๆ ไม่มีวิชาสามัญศึกษา ส่วนแผนกสามัญศึกษานั้นเป็นการจัดการศึกษาที่ผสมผสานกันทั้งหลักสูตรแผนกธรรม แผนกบาลี และหลักสูตรสามัญศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเข้าด้วยกัน แต่หลักสูตรแผนกธรรมบาลีไม่เข้มข้นมากนัก แต่ก็ยังมีเนื้อหา มากกว่าวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จึงเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับเยาวชนยุคปัจจุบัน เพราะสามารถบูรณาการนำเอาการศึกษาสงฆ์ทั้ง 3 แผนก มาหลอมเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นการศึกษาแผนกเดียวที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะสงฆ์ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2534 โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2534

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษา พ.ศ. 2514

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ระเบียบนี้

“โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” หมายถึง โรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้น ในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่ภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายถึง วัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา

“วัด” หมายถึง วัดในพระพุทธศาสนา

“ผู้จัดการ” หมายถึง เจ้าอาวาสวัดที่รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร

“ครูใหญ่” หมายถึง พระภิกษุทำหน้าที่หัวหน้าสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ไม่ถึง 200 รูป

“อาจารย์ใหญ่” หมายถึง พระภิกษุทำหน้าที่หัวหน้าสถานศึกษาที่มีจำนวน นักเรียนตั้งแต่ 200 รูป แต่ไม่ถึง 500 รูป

“ผู้อำนวยการ” พระภิกษุทำหน้าที่หัวหน้าสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 รูปขึ้นไป

“ครู อาจารย์” หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนประจำอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“นักเรียน” หมายถึง พระภิกษุหรือสามเณรที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“เจ้าหน้าที่” หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษา

“กลุ่มโรงเรียน” หมายถึง กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ข้อ 5 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะจัดตั้งได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต จากกระทรวงศึกษาธิการ และด้วยความเห็นชอบของประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์โดยให้ปฏิบัติดังนี้ EA JABHAT

5.1 วัดที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและมีการศึกษาพระปริยัติธรรม เสนอรายงานขอ จัดตั้งตามแบบที่กรมการศาสนากำหนดไปยังกรมการศาสนา สำหรับวัดที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าคณะจังหวัดด้วย และเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเสนอกรมการศาสนา

5.2 ให้กรมการศาสนาพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงเสนอกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาอนุญาต ต่อไป

5.3 เมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้กรมการศาสนาเป็นผู้ออกใบอนุญาต การเปิดการสอนระดับการศึกษาเพิ่มขึ้นต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ก่อนที่จะขออนุญาตจัดตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

6.1 มีจำนวนห้องเรียนพอกับจำนวนนักเรียน

6.2 มีพระภิกษุหรือสามเณรที่พร้อมจะเข้าเรียน ไม่ต่ำกว่า 20 รูป

6.3 ครูสอนวิชาสามัญ ระดับมัธยมตอนต้นต้องมีจำนวนเป็นอัตรา 3, น.1 ของ จำนวนห้องเรียน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องมีจำนวนเป็นอัตรา 2, น. 1 ของจำนวน ห้องเรียน

ข้อ 7 คุณสมบัติของผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีดังนี้

7.1 ผู้จัดการมีพรรษาพ้น 5 อายุไม่เกิน 65 ปี

7.2 ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ เป็นเปรียญ หรือพุทธศาสตรบัณฑิต หรือศาสนาศาสตรบัณฑิต มีพรรษาพ้น 5 อายุไม่เกิน 65 ปี

7.3 ครู จะเป็นพระภิกษุ สามเณร หรือคฤหัสถ์ก็ได้ สำหรับคฤหัสถ์ต้องเป็นเพศชาย อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

ครูสอนพระปริยัติธรรม หมวดภาษาบาลี สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะต้องมีวุฒิเปรียญตรีขึ้นไป และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องมีวุฒิเปรียญโทขึ้นไป

ครูสอนวิชาพระปริยัติธรรม หมวดธรรมวินัยและศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่านักธรรมชั้นเอก

ครูสอนวิชาสามัญศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะตองมีวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

7.4 นักเรียนต้องเป็นพระภิกษุหรือสามเณร สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องจบชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นหรือเทียบเท่า และต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าอาวาสวัดที่พำนัก หรือพระภิกษุที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสวัดดังกล่าว

7.5 เจ้าหน้าที่ของโรงเรียน อนุโลมตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2535

ข้อ 8 ให้มีกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภายในระยะเวลา 180 วัน นับตั้งแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้

ข้อ 9 ให้มีคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย อธิบดีกรมการศาสนาเป็นประธาน ผู้แทนกรมสามัญศึกษา ผู้แทนกรมวิชาการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้แทนกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจำนวนไม่เกิน 4 ท่าน เป็นกรรมการและผู้อำนวยการกองศาสนาศึกษา กรมการศาสนาเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตามวรรคหนึ่งให้เป็นกรรมการได้คราวละไม่เกิน 2 ปี และเป็นกรรมการได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน

ข้อ 10 คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

10.1 กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน

10.2 กำหนดนโยบายและแผนกเพื่อพัฒนาโรงเรียน

10.3 พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ ใหญ่ ผู้อำนวยการ ครู และเจ้าหน้าที่

10.4 ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาให้มีการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นหลักและป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงพระธรรมวินัยให้ผิดไปจากพระบาลีในพระไตรปิฎก

10.5 ให้คำแนะนำส่งเสริมการจัดการศึกษา

10.6 ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตลอดจนหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ ทุกประเภท ถ้าปรากฏมีความบกพร่องให้พิจารณาเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากประธานการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จึงมีอำนาจสั่งปิดโรงเรียนได้

10.7 วินิจฉัย ชี้ขาด ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

10.8 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มอบหมาย

ข้อ 11 โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย การเปิดปิดภาคเรียนให้เป็นไปตามกำหนดวันเปิดปิดภาคเรียนของการศึกษา ของคณะสงฆ์

ข้อ 12 การรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาประจำปีของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เสนอตามแบบที่กรมการศาสนากำหนด และจัดส่งไปยังกรมการศาสนาภายในเดือนมิถุนายม ทั้งนี้ ให้ส่วนกลางให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดส่ง สำหรับส่วนภูมิภาคให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้จัดส่ง

ข้อ 13 การแต่งตั้งผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ครู และเจ้าหน้าที่ในส่วนกลางให้ผู้รับใบอนุญาตพิจารณาเสนอกรมการศาสนาแต่งตั้งเฉพาะผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการและครู ส่วนเจ้าหน้าที่ให้ผู้จัดการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกรมการศาสนาในส่วนภูมิภาค ให้ผู้รับใบอนุญาตพิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง และรายงานให้กรมการศาสนาทราบ

ข้อ 14 การให้การอุดหนุนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรมการศาสนาจะให้เงินอุดหนุนตามกำลังงบประมาณและเป็นไปตามหลักเกณฑ์คณะกรรมการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด

ข้อ 15 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีเจ้าอาวาส หรือสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ เป็นผู้รับใบอนุญาตที่ดำเนินการอยู่ก่อนระเบียบนี้ประกาศใช้ ให้ถือว่าเป็นของวัดที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ตามระเบียบนี้ ส่วนผู้จัดการให้วัดพิจารณาดำเนินการแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการโดยไม่ให้นำความในข้อ 7 ของระเบียนนี้มาบังคับใช้

ข้อ 16 ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่ประสงค์จะดำเนินการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต่อไป ในส่วนกลางให้เสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยตรง ในส่วนภูมิภาคให้เสนอผ่าน ผู้ว่าราชการจังหวัดถึงกรมการศาสนา เพื่อขอรับความเห็นชอบต่อประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว กรมการศาสนาอนุญาตให้หยุดดำเนินการได้

ข้อ 17 ส่วนราชการใดที่มีพระภิกษุสามเณรเรียนอยู่ในโรงเรียนในสังกัดก่อนแล้วให้ ใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและให้เป็นไปตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และวิธีการที่ส่วนราชการนั้นกำหนด

ในปี พ.ศ. 2561 ฝ่ายการศึกษาพระปริยัติธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้สำรวจจำนวนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั่วประเทศทั้งหมด 406 โรง ซึ่งสามารถแบ่งตามข้อมูลของโรงเรียน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลห้องเรียน และข้อมูลนักเรียน ได้ดังนี้ (ฝ่ายการศึกษาพระปริยัติธรรม, 2561)

1. ข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 406 โรง
   1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 รูป) จำนวน 323 โรงเรียน
   1.2 โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-300 รูป) จำนวน 76 โรงเรียน
   1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (301 รูปขึ้นไป) จำนวน 7 โรงเรียน
2. ข้อมูลบุคลากร จำนวน 5,531 รูป/คน
   2.1 ครูประจำ จำนวน 2,092 รูป/คน
      2.1.1 พระภิกษุ จำนวน 642 รูป
      2.1.2 คฤหัสถ์ จำนวน 1,450 คน (ชาย 859 คน หญิง 591 คน)
   2.2 ครูพิเศษ จำนวน 1,914 รูป/คน
      2.2.1 พระภิกษุ จำนวน 687 รูป
      2.2.2 คฤหัสถ์ จำนวน 1,227 คน (ชาย 629 คน หญิง 598 คน)
   2.3 ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 395 รูป/คน
   2.4 เจ้าหน้าที่ จำนวน 1,130 รูป/คน
3. ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 2,389 ห้อง
   3.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,380 ห้อง
   3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,009 ห้อง
4. ข้อมูลนักเรียน จำนวน 36,057 รูป (ปีการศึกษา 2561)
   4.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24,751 รูป
      4.1.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8,773 รูป
      4.1.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8,731 รูป
      4.1.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7,247 รูป
   4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11,306 รูป
      4.2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4,413 รูป

4.2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3,821 รูป

4.2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,072 รูป

2.3.2 บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

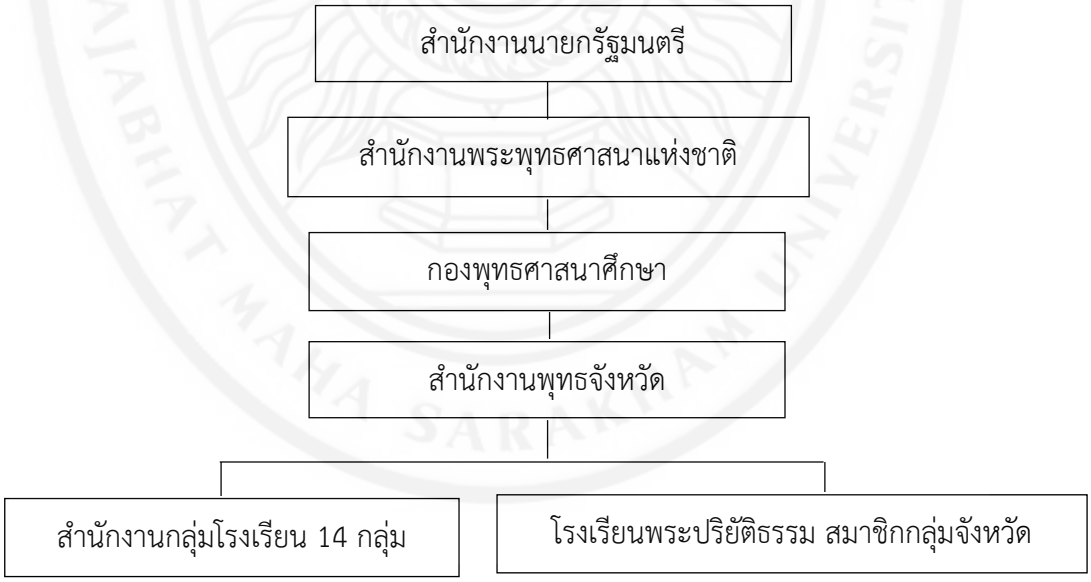
การจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการพัฒนาเด็กเยาวชนที่เป็นทรัพยากรสำคัญของชาติควบคู่ไปกับภาครัฐอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาวิชาพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญศึกษา สำหรับพระภิกษุ สามเณร โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าหมายในการรับเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาหรือยากจน โดยเข้ามาบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุ สามเณร แล้วให้การศึกษาพระปริยัติ แผนกธรรมและบาลี ควบคู่ไปกับการศึกษาวิชาสามัญ โดยมีจุดเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้ ผลิตพุทธศาสนทายาทเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา ดำเนินการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2514 ในส่วนของการอนุญาตจัดตั้งแต่เดิมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งขึ้นภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและกรมการศาสนาเป็นผู้ออกใบอนุญาต สถานภาพมีลักษณะเหมือนโรงเรียนเอกชน ครู และบุคลากรเป็นลูกจ้างของโรงเรียน ซึ่งในระยะแรกกรมการศาสนา เป็นผู้อุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว ต่อมามีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2545 และมีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โรงเรียนดังกล่าว จึงได้โอนย้ายมาอยู่ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาพุทธศักราช 2546 โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545 มี 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ภาษาต่างประเทศศิลปะ ฟิสิกส์ เคมี ชีวะ จำแนกเป็น 2 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้น 4 (กองพุทธศาสนศึกษา, 2550, น. 28) ถือได้ว่า เป็นองค์การทางการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันเช่นเดียวกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ทั่วไป อีกทั้งยังได้ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณรผู้ด้อยโอกาสได้ศึกษาพระปริยัติธรรมควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญในระดับขั้นพื้นฐานและสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป อันจะเกิดประโยชน์เกื้อกูลต่อการศึกษาของชาติ และพระพุทธศาสนาสืบไป (ศิริกาญจนา อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2545, น. 31)

สรุปได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญศึกษา สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเป้าหมายในการรับเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาหรือยากจน โดยเข้ามาบรรพชาและอุปสมบทแล้วให้ศึกษาพระปริยัติธรรม

แผนกธรรม บาลี ควบคู่ไปกับการศึกษาวิชาสามัญ โดยมีจุดเน้นให้มีคุณธรรมนำความรู้ ผลิตพุทธศาสนาทายาท ให้ทางฝ่ายพุทธจักรเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา และผลิตพลเมืองดีให้แก่ทางฝ่ายอาณาจักรหรือฝ่ายบ้านเมืองด้วย

2.4 บริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารสูงสุด คือ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่ให้ความอุปถัมภ์โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกศึกษา โดยผ่านสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง โดยจัดกองพุทธศาสนาศึกษาเพื่อส่งเสริมงานด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ โดยเฉพาะประสานงานกับสำนักพุทธศาสนาจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานทางราชการส่วนภูมิภาค มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รวมทั้งดูแลและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดภายในจังหวัดให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม และมีสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดตั้งขึ้น สำหรับคอยให้การสนับสนุนงานด้านวิชาการของโรงเรียนที่เป็น สมาชิกกลุ่ม เพื่อให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุเป้าหมาย ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับประเทศ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จัดอยู่ในกลุ่มที่ 11 ซึ่งประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งในจังหวัดสุรินทร์มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งหมด 8 โรงเรียน มีดังต่อไปนี้

2.4.1 โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา

โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา แผนกสามัญศึกษา ตั้งอยู่ ณ วัดกลางสุรินทร์ เลขที่ 431 ถนนธนสาร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระครูสังฆรักษ์ชาญณรงค์ จิรเมธี เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.1.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 23 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 10 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 3 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 7 คน (ชาย 7 คน หญิง - คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 9 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 2 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 7 คน (ชาย 3 คน หญิง 4 คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน 3 รูป/คน (ชาย 2 คน หญิง 1 คน)

2.4.1.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 8 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.1.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 211 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 138 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 44 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 65 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 29 รูป

2.3.1.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 73 รูป

1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 รูป

2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 รูป

3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 รูป

2.4.2 โรงเรียนบาลีสาธิตวัดศาลาลอยสุรินทร์

โรงเรียนบาลีสาธิตวัดศาลาลอยสุรินทร์ ตั้งอยู่ ณ วัดศาลาลอยพระอารามหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระครูปลัดปัญญาวัฒน์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศาลาลอยสุรินทร์ ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.2.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 23 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 5 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 2 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 3 คน (ชาย 2 คน หญิง 1 คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 6 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 5 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 1 คน (ชาย 1 คน หญิง - คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน 1 รูป/คน (ชาย 1 คน หญิง - คน)

2.4.2.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.2.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 78 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 61 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 28 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 25 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 17 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 รูป

2.4.3 โรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา

โรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา ตั้งอยู่ ณ วัดจุมพลสุทธาวาส ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระมหาบุญทอง ปณฺฑิตเมธี เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.3.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 14 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 5 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 1 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 4 คน (ชาย 1 คน หญิง 3 คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 5 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 4 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 1 คน (ชาย - คน หญิง 1 คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน 3 รูป/คน (ชาย 3 คน หญิง - คน)

2.4.3.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.3.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 82 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 63 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 31 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 18 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 19 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 รูป

2.4.4 โรงเรียนวัดจอมพระ

โรงเรียนวัดจอมพระ ตั้งอยู่ ณ 4 หมู่ 6 วัดจอมพระ ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระครูวัฒนานุกูลธำรง เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจอมพระ ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.4.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 11 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 5 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 2 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 3 คน (ชาย 3 คน หญิง - คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 5 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 2 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 3 คน (ชาย 2 คน หญิง 1 คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน - รูป/คน (ชาย - คน หญิง - คน)

2.4.4.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.4.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 43 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 23 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 รูป

2.4.5 โรงเรียนพระปริยัติธรรมพันษีวิทยา

โรงเรียนพระปริยัติธรรมพันษีวิทยา ตั้งอยู่ ณ วัดพันษี ตำบลจารพัต อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระมหาเจริญสุข คุณวีโร เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมพันษีวิทยา ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.5.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 7 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 4 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 2 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 2 คน (ชาย 2 คน หญิง - คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 2 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 1 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 1 คน (ชาย 1 คน หญิง - คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน 3 รูป/คน (ชาย 3 คน หญิง - คน)

2.4.5.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 5 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 ห้อง

2.4.5.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 78 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 42 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 13 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 11 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 18 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 13 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน - รูป

2.4.6 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธาราม

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธาราม ตั้งอยู่ ณ วัดโพธาราม ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระสมุห์สุชาติ ปุญฺญนาโค เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธาราม ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.6.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 12 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 3 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 1 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 2 คน (ชาย 2 คน หญิง - คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 8 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 3 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 5 คน (ชาย 2 คน หญิง 3 คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน - รูป/คน (ชาย - คน หญิง - คน)

2.4.6.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.6.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 74 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 47 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 27 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 27 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 13 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 รูป

2.4.7 โรงเรียนโพธิศึกษา

โรงเรียนโพธิศึกษา ตั้งอยู่ ณ 144 หมู่ 9 วัดโพธิพฤกษาราม ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระครูปริยัติปัญโญภาส เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิศึกษา ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.7.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 7 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 2 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 1 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 1 คน (ชาย - คน หญิง 1 คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 4 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 1 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 3 คน (ชาย 1 คน หญิง 2 คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน 3 รูป/คน (ชาย 3 คน หญิง - คน)

2.4.7.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.7.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 44 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 รูป

2.4.8 โรงเรียนพระปริยัติธรรมรัตโนภาสวิมลศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรมรัตโนภาสวิมลศึกษา ตั้งอยู่ ณ 113 หมู่ 9 วัดกลางรัตนบุรี ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยมีพระครูปัญญาสิริวิมล เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมรัตโนภาสวิมลศึกษา ซึ่งมีข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน ดังต่อไปนี้ (แบบรายงานสถิติข้อมูลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ปีการศึกษา 2562)

2.4.8.1 ข้อมูลบุคลากร จำนวน 22 รูป/คน

1) ครูประจำ จำนวน 12 รูป/คน

1.1) พระภิกษุ จำนวน 6 รูป

1.2) คฤหัสถ์ จำนวน 6 คน (ชาย 3 คน หญิง 3 คน)

2) ครูพิเศษ จำนวน 9 รูป/คน

2.1) พระภิกษุ จำนวน 3 รูป

2.2) คฤหัสถ์ จำนวน 6 คน (ชาย 4 คน หญิง 2 คน)

3) ครูสอนภาษาบาลี จำนวน 1 รูป/คน

4) เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 รูป/คน (ชาย 2 คน หญิง - คน)

2.4.8.2 ข้อมูลห้องเรียน จำนวน 6 ห้อง

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ห้อง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง

2.4.8.3 ข้อมูลนักเรียน จำนวน 121 รูป (ปีการศึกษา 2562)

1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 56 รูป

1.1) มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 รูป

1.2) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 21 รูป

1.3) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 18 รูป

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 65 รูป

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 21 รูป

2.2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 รูป

2.3) มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 23 รูป

สรุปว่า บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ประกอบไปด้วย 8 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา 2) โรงเรียนบาลีสาธิตวัดศาลาลอย 3) โรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา 4) โรงเรียนวัดจอมพระ 5) โรงเรียนพระปริยัติธรรมพันษีวิทยา 6) โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธาราม 7) โรงเรียนโพธิศึกษา และ 8) โรงเรียนพระปริยัติธรรมรัตโนภาสวิมลศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยภาพรวม ดังนี้

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

อุทัยวรรณ ทองคำ (2562, น. 109-110) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอนด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ด้านการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จำแนกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก คือด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.98) รองลงมาคือด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.77) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.60) และด้านการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.33) ตามลำดับ 2) ผลเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนแตกต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการจัดเตรียมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ข้อเสนอแนะ พบว่า โดยรวมต้องกำหนดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติ และได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและนำข้อมูลหรือความรู้นั้น มาสังเคราะห์เป็นความรู้หรือเป็นข้อสรุปของครูและเนื่องหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือสอดคล้องกับท้องถิ่นหรือบูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างประสบการณ์หรือรายวิชาครูและทางโรงเรียนได้ปฏิบัติมามีความเหมาะสมอยากให้พัฒนากิจกรรมของทางโรงเรียนให้ดีขึ้นและเป็นการมอบหมายภาระงานแก่นักเรียนให้ชัดเจนส่งเสริมการปฏิบัติดีให้ทางโรงเรียนได้อบรมให้นักเรียนปฏิบัติตัวให้เหมาะสมรับผิดชอบ

ชิดพงศ์ บาทชารี (2561, น. 78-79) ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษาใน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล 2) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ ควรสร้างแนวทางการวัดและการประเมินที่หลากหลาย นำสื่อสมัยใหม่มาเป็นส่วนช่วยในการเรียนการสอน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

จุรีรัตน์ กองเป้า (2561, น. 71-72) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.49) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.48) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.47) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.51) และด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 4,48, S.D. = 0.50) 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานพบว่า 2.1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน 2.2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน 2.3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล และไม่แตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอนด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับค่าเฉลี่ยรายคู่การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกับ ผู้ครูสอนที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี

3) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงที่สุด 5 อันดับแรก มีดังนี้ 3.1) ครูควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน 3.2) ประเมินผลด้วยวิธีการหลากหลาย ได้แก่ ดูจากแฟ้มสะสมงาน การปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยเน้นผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน 3.3) ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ ค้นพบศักยภาพของตนเอง 3.4) ครูควรมีการวางแผนการเตรียมการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพของผู้เรียน 3.5) ครูควรสร้างแรงกระตุ้น ความท้าทาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจก่อนจัดกิจกรรม

บุหงา คงราช (2560, น. 99-100) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน 38 ตัวชี้วัด 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ดังนี้ ด้านหลักสูตรการศึกษา (4.01) ด้านการบริหารจัดการ (3.86) ด้านเทคนิคกระบวนการสอน (3.80) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสาหรับสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ดังนี้ ด้านคุณลักษณะครู ($\bar{X}$ = 4.98) ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.98) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 4.98) 3) แนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาพบว่า พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษามี 6 ด้าน 29 แนวทาง ดังนี้ หลักสูตรการศึกษา 5 ข้อ เทคนิคการสอน 5 ข้อ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4 ข้อ คุณลักษณะของครู 6 ข้อ คุณลักษณะของผู้เรียน 3 ข้อ การบริหารจัดการ 6 ข้อ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านเทคนิคการสอน ด้านคุณลักษณะของครู ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านหลักสูตรการศึกษา

ศิริพร ศรีปัญญา (2560, น. 158-159) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 33 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1.1) ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ตัวชี้วัด 1.2) ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 ตัวชี้วัด 1.3) ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ จานวน 5 ตัวชี้วัด 1.4) ด้านบทบาทครู จานวน 5 ตัวชี้วัด 1.5) ด้านประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จานวน 9 ตัวชี้วัด 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน การดาเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.23, S.D. = .39) โดยสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันที่มีผลรวมรายด้านมากที่สุดคือด้านบทบาทครู อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.36, S.D. = .59) และรายด้านน้อยที่สุดคือด้านแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97, S.D. = .47) และผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39,S.D. = .52) โดยสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ที่มีผลรวมรายด้านมากที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = .54) และรายด้านน้อยที่สุดคือด้านบทบาทครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = .41) 3) ผลการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา โดยการเชื่อมโยงองค์ประกอบ ตัวชี้วัดของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี แบบสอบถาม และจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อใช้ออกแบบแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา โดยผ่านการตรวจสอบ และเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด ซึ่งพบว่าแนวทางแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.94, S.D. = .05) โดยแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษาที่มีผลรวมรายด้านมากที่สุด คือ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = .00) รองลงมาคือด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.95, S.D. = .16) ด้านบทบาทครูอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.94, S.D. = .10) ด้านแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.90, S.D. =.19) และด้านที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = .14)

พิทยา บริจาค (2559, น. 175-176) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับได้ดังนี้ การพัฒนาครู

มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.47 การสนับสนุนการทำงานของครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.12 ความพึงพอใจในการทำงานของครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.10 และเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.10 ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) หรือปัจจัยเชิงสาเหตุโดยสมการเชิงโครงสร้าง อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของตัวแปรต้น ตัวแปรคั่นกลางที่ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significance .05) 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้จัดทำกิจกรรมในการพัฒนา 11 กิจกรรม คือ 2.1) การพัฒนาครู มี 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม ระดมสมองต้นไม้แห่งความคิด กิจกรรมบีบีแอล (BBL) กิจกรรมพิซ่า (PISA) และกิจกรรมการศึกษาดูงาน 2.2) ด้านการสนับสนุนการทำงานของครู มี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม เทคโนโลยี กิจกรรมสื่อการสอน และกิจกรรมสิ่งแวดล้อม 2.3) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู มี 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการรู้จักตัวเอง บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน และการแสดงบทบาทสมมติ ครูกับนักเรียน 2.4) ด้านเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 1 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม 5 ส 3) ผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในกลุ่มทดลอง มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาครูได้รับการสนับสนุนการทำงาน มีความพึงพอใจในการทำงาน และมีเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อำพรรัตน์ ทิพย์สมบัติ (2559, น. 84-86). ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านการเตรียมการสอน ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการใช้สื่อการสอน 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ปรากฏผลดังนี้ 2.1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง

จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันในระดับปานกลาง ด้านการเตรียมการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลแตกต่างกันในระดับน้อย และด้านการใช้สื่อการสอนไม่แตกต่าง 2.2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุโดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันในระดับน้อย ส่วนด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลไม่แตกต่าง 2.3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา 2.3.1) ระหว่างอนุบาลกับระดับประถมศึกษา โดยรวมแตกต่างกันในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันในระดับมาก ส่วนด้านการวัดและการประเมินผลแตกต่างกันในระดับน้อย 2.3.2) ระหว่างอนุบาลกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมแตกต่างกันในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกันในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลแตกต่างกันในระดับปานกลาง 2.3.3) ระหว่างประถมศึกษากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันในระดับน้อย ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลไม่แตกต่าง 2.4) การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดและการประเมินผลแตกต่างกันในระดับปานกลาง ส่วนด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการสอนไม่แตกต่าง

สลิตา รินสิริ (2558, น. 41-43) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ และด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p < .05$) โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ป.บัณฑิต ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนและจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อรอุมา กองฝ่าย (2558, น. 135-137) ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน และโรงเรียนขนาดต่างกันเห็นว่าสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ สภาพปัจจุบันผู้บริหารเห็นว่าครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ครูผู้สอนเห็นว่าครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำสุด ความต้องการพัฒนา ผู้บริหารเห็นว่าครูผู้สอนควรพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาสูงสุด ครูผู้สอนเห็นว่าครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาสูงสุด 2) การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามทรรศนะผู้บริหารและครู พบว่า ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มีความจำเป็นมากที่สุด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารประสบการณ์การทำงาน 0-5 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มีความจำเป็นมากสุด และผู้บริหารประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ด้านบทบาทนักเรียนมีความจำเป็นมากสุด ครูประสบการณ์การทำงาน 0-5 ปีและ 11 ปี ขึ้นไป ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มีความจำเป็นมากสุด ส่วนครูประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ด้านแผนการจัดการเรียนรู้มีความจำเป็นมากสุด จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีความต้องการจำเป็นด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มากสุด ส่วนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบทบาทนักเรียน มีความต้องการจำเป็นมากสุด ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านแผนการจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นมากสุด ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นมากสุด

วารุณี ชีทราม (2558, น. 74-75) วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านเนินตอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านเนินตอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ สรุป ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผลและ ประเมินผล ผู้มีข้อบกพร่องในการเตรียมการสอนเนื่องจากมีภาระงานด้านอื่น ๆ การใช้สื่อการสอนอย่างมีมาตรฐานคุณภาพ การผลิตสื่อการสอนที่ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน และการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

โดยการเชิญวิทยากรหรือบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนอีกครั้ง ผู้บริหารควรสร้างจิตสำนึกให้กับครูในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Asoodeh, Asoodeh and Zarepour (2012) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน SHAHID ATASHDAST SHOUSF ในปี 2010 และนักเรียนได้รับการฝึกอบรมเป็นเวลาหนึ่งเดือน ผ่านการประเมินโดยแบบสอบถามการศึกษาที่ได้รับการออกแบบและรายการตรวจสอบเชิงสังเกต หลังจากผ่านไป 3 เดือน ได้มีการประเมินกระบวนการและติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า วิธีการนี้ประสบความสำเร็จและมีผลต่อการเป็นครูในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามสิ่งที่ได้กระทำการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมผ่านการปฏิบัติงานของนักเรียน ทำให้เพิ่มโอกาสในการยอมรับและความมั่นใจในตนเองและเพิ่มความสามารถทางจิตใจ

Deena (2013) ศึกษาเรื่อง การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในห้องเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในชั้นเรียน การวิจัยมุ่งเน้นไปที่วิธีการจัดการห้องเรียนที่หลากหลาย โดยเฉพาะเทคนิคการจัดการชั้นเรียนกับครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลังจากทบทวนผลการวิจัยแล้วคำถามที่ว่าครูมีวิธีจัดการชั้นเรียนที่มีความสามารถและรูปแบบการเรียนรู้ในรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นหลักได้อย่างไร เพื่อตอบคำถามนี้ การศึกษาเกี่ยวกับครูที่หลากหลายในโรงเรียนชานเมืองในเขต New York ได้ดำเนินการไปแล้ว ครูแต่ละคนได้เข้าร่วมการสำรวจทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ระบุตัวเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการชั้นเรียนของครูและผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า การจัดการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของตัวนักเรียนที่มีประสิทธิภาพขึ้น

Tyabaev and Voytovich (2015) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง: ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนต่างชาติในมหาวิทยาลัยของรัสเซีย บทความนี้มุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการสอนนักเรียนต่างชาติในแผนกเตรียมความพร้อมในภาษารัสเซีย เช่น การเรียนรู้จากปัญหา การค้นหาการวิจัย และเทคโนโลยีการออกแบบ บทความนี้นำเสนอการใช้งานที่เป็นไปได้ของวิธีการเหล่านี้และยืนยันการใช้งาน สิ่งสนับสนุนหลักคือเทคโนโลยีการสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะช่วยปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสำหรับนักเรียนต่างชาติเมื่อใช้กระบวนการนี้ในการเรียนรู้โดยเน้นถึงความจำเป็นในการใช้งานของครูในกระบวนการทางการศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Roman (2015) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการศึกษาทางเกษตรศาสตร์โดยการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นโยบายการศึกษาของประเทศโรมาเนียที่อิงกับการกระจายอำนาจทำให้โอกาส

ในการบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้การศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในระบบมหาวิทยาลัย บทความนี้นำเสนอผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่ “การเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” โดยการนำกระบวนการเรียนการสอนไปปฏิบัติในมหาวิทยาลัยผลการศึกษาพบว่า หลักการและรูปแบบการศึกษาทางการเกษตร โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการสอนและการเรียนรู้ และครูก็กลายเป็นผู้ให้คำแนะนำที่แท้จริงของนักเรียนในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาแบบโต้ตอบ ด้วยวิธีนี้ระบบการศึกษาทางการเกษตรได้เปลี่ยนไปและมอบโอกาสให้กับนักเรียนในการพัฒนาแบบจำลองการศึกษาที่แท้จริง

Unina and Bearing (2016) ศึกษาเรื่อง การระดมความคิดเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของนักเรียนในห้องเรียน ESL การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจการใช้กิจกรรมระดมความคิดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพูดในห้องเรียน ESL 321 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมือง Kuching ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการระดมความคิดโดยการใช้รายการคำ การทำแผนที่คำและรูปภาพนั้นมักใช้ในงานที่ต้องมีการพูด ซึ่งสังเกตได้ว่าการระดมความคิดช่วยเพิ่มแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมของนักเรียน ที่สะท้อนจากพฤติกรรมของนักเรียน

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลการสังเคราะห์ผลการที่เกี่ยวข้อง

ผู้แต่ง	ชื่อผลงาน	ด้านการเตรียมการสอน	ด้านการจัดการเรียนรู้	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	ด้านการวัดและประเมินผล
อุทัยวรรณ ทองคำ (2562)	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	√	√	√	√
ชิดพงศ์ บาทชารี (2561)	สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์	√	√	√	√

(ต่อ)

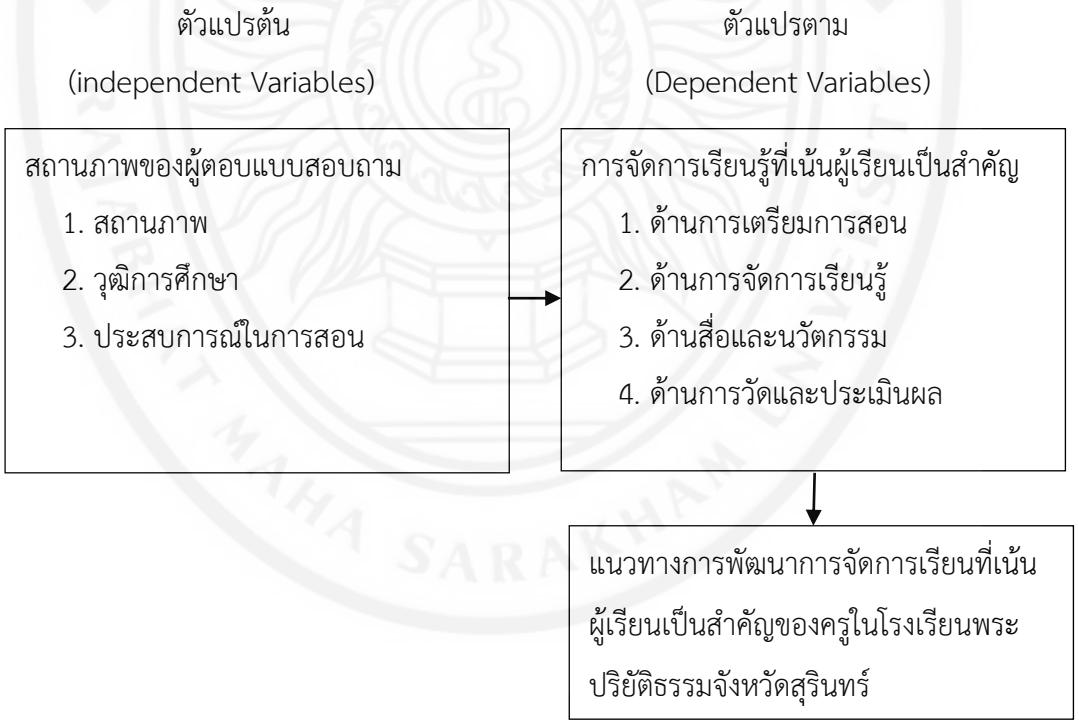
ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อผลงาน	ด้านการเตรียมการสอน	ด้านการจัดการเรียนรู้	ด้านสื่อและนวัตกรรม	ด้านการวัดและประเมินผล
จุรีรัตน์ กองเป้า (2561)	การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น	√	√	√	√
ศิริพร ศรีปัญญา (2560)	การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ		√	√	√
อำพรรัตน์ ทิพย์สมบัติ (2559)	พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี	√	√	√	√
สลิตา รินสิริ (2558)	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2	√	√	√	√
อรอุมา กองฝ่าย (2558)	แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3		√	√	√
วารุณี ชีทราม (2558)	ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านเนินตองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	√	√	√	√

จากตารางที่ 2.1 จากการสังเคราะห์ผลงานที่เกี่ยวข้องพบว่า มีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อพิจารณาความเหมือนความต่าง โดยเลือกองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน หรือสามารถจัดกลุ่มเดียวกันได้ แล้วกำหนดชื่อใหม่ให้มีความครอบคลุมคำอธิบาย หลังจากนั้นดำเนินการเลือกองค์ประกอบ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งได้องค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านด้านสื่อและนวัตกรรม และด้านการวัดและประเมินผล และจากการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าว พบว่า ตัวแปรอิสระส่วนใหญ่ที่มีการศึกษา คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน เป็นต้น

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดสุรินทร์ โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จะดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 แห่ง 102 รูป/คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร
1	โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา	20
2	โรงเรียนบาลีสาธิตวัดศาลาลอยสุรินทร์	12
3	โรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา	11
4	โรงเรียนวัดจอมพระ	11
5	โรงเรียนพระปริยัติธรรมพันษีวิทยา	7
6	โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธาราม	12
7	โรงเรียนโพธิศึกษา	7
8	โรงเรียนพระปริยัติธรรมรัตโนภาสวิมลศึกษา	22
รวม		102

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อและนวัตกรรม และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนแบบสอบถามที่สร้างและต้องการใช้จริง

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สร้าง	ต้องการใช้จริง
1. ด้านการเตรียมการสอน	10	8
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	10	7
3. ด้านสื่อและนวัตกรรม	10	7
4. ด้านการวัดและประเมินผล	10	8
รวม	40	30

3.4 สร้างแบบสอบถามโครงสร้างที่กำหนดไว้ จากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

3.5.1 นายชุมพล วรรณดี วุฒิการศึกษา (ค.บ.) สังคมศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนท่าสว่างวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระครูวิริยปัญญาภิวัฒน์ (ณัฐพนธ์ วิริโย) ดร. วุฒิการศึกษา (ค.ด.) หลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ วิทยาเขตสุรินทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระมหาสมบัติ ฐานวโร วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.5.4 อาจารย์ ดร.อัจฉริยา พรมท้าว วุฒิการศึกษา (ปร.ด.) สาขาวิจัยและประเมินการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

3.5.5 อาจารย์ ดร.รัตติกาล สารกอง วุฒิการศึกษา (ปร.ด.) สาขาวิจัยและประเมินการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

3.6 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยการหาค่า IOC และใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ระดับ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏว่า ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 30 ข้อ จากจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนโดยไม่ใช่ประชากร โดยใช้กับครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน

3.8 นำผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยการหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) ของเพียร์สัน (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 283) ผลปรากฏว่ามีคุณภาพผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 30 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก .25 ถึง .76 ตามโครงสร้างแบบสอบถามที่กำหนดไว้

3.9 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของคอนบาร์ค (Cronbach’s Alpha Coefficient) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 288) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ .93

3.10 นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร คือ ครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 102 รูป/คน ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอหนังสืออนุญาตจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 โรงเรียน เพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 102 ชุด ให้กับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปตามขั้นตอนการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย ตรวจสอบความสมบูรณ์ จำนวน 102 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามมาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

5.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ

5.3 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สถิติหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การให้คะแนน กำหนดให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

หลังจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์พิจารณาขอบเขตคะแนนเฉลี่ย เพื่อใช้ในการแปลความหมายตามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการเตรียมการสอน

การจัดการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม และการวัดและประเมินผล โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 100)

4.51-5.00 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage: %) คำนวณได้จากสูตรดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 321)

$$\text{ร้อยละ } (\%) = \frac{f}{N} \times 100 \qquad (3\text{-}1)$$

เมื่อ f แทน ความถี่ของรายการที่สนใจ

N แทน จำนวนทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (μ) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 323)

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^{N} X_i}{N} \qquad (3\text{-}2)$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

X_i แทน คะแนนของคนที่ i

N แทน จำนวนของประชากร

6.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 325)

$$\sigma = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^{N}(X_i - \mu)^2}}{N} \quad (3\text{-}3)$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

X_i แทน คะแนนของคนที่ i

μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

N แทน จำนวนของประชากร

6.2 สถิติในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตร ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 269) ระบุไว้ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n} \quad (3\text{-}4)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

R แทน คะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินแต่ละข้อ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

6.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าวิธีสัมประสิทธิแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 288)

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1}\right]\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right] \quad (3\text{-}5)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์แอลฟา

k แทน จำนวนข้อคำถามหรือข้อสอบ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม t

6.2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค (Item –Total Correlation) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 303) โดยใช้สูตรดังนี้

$$r_{XY'} = \frac{n\sum XY' - \sum X \sum Y'}{\sqrt{\left[n\sum X^2 - (\sum X)^2\right]\left[n\sum Y'^2 - (\sum Y')^2\right]}} \quad (3\text{-}6)$$

เมื่อ $r_{XY'}$ แทน ดัชนีอำนาจจำแนก

X แทน คะแนนรายข้อ

Y แทน คะแนนรวม

Y' แทน คะแนนรวมที่หักคะแนนข้อนั้นออกแล้ว $Y' = Y-X$

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 10 รูป/คน แบ่งเป็น 1) ผู้บริหารโรงเรียน 5 รูป/คน 2) ครูดีเด่นด้านครูดีศรีปริยัติ 3 รูป/คน และ 3) ครูภายนอก 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542, น. 102)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร ตำรา งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

3.2 กำหนดแนวคิดและเนื้อหาตามความมุ่งหมายของการวิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ สัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

3.4 เสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

3.5 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหา และภาษาที่ใช้

3.6 นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่ชัดเจนและเหมาะสม แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินโดยจดบันทึกในขณะที่ทำการสัมภาษณ์และหลังจากดำเนินการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ หลังจากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นความเรียงเชิงพรรณนา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน ขนาดประชากร

μ แทน คะแนนเฉลี่ย (Mean)

σ แทน ส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)

4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ขอเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=102)

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 บรรพชิต	45	44.10
1.2 คฤหัสถ์	57	55.90
รวม	102	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	93	93.20
2.2 ปริญญาโท	9	8.80
รวม	102	100.00
3. ประสบการณ์ในการสอน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	19	18.60
3.2 5-10 ปี	54	52.90
3.3 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	29	28.40
รวม	102	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์ คิดเป็นร้อยละ 55.90 ส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 93.20 และมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวม รายด้าน และจำแนกเป็นรายข้อ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายข้อ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการเตรียมการสอน	4.54	0.16	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.55	0.18	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและนวัตกรรม	4.56	0.16	มากที่สุด
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.58	0.12	มากที่สุด
รวม	4.55	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.55, σ = 0.15) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน (μ = 4.54, σ = 0.16) ด้านการจัดการเรียนรู้ (μ = 4.55, σ = 0.18) ด้านสื่อและนวัตกรรม (μ = 4.56, σ = 0.16) และ ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ = 4.58, σ = 0.12)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการเตรียมการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการเตรียมการสอน	μ	σ	ระดับ
1. ศึกษาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน	4.65	0.56	มากที่สุด
2. วางแผนการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของผู้เรียน	4.62	0.55	มากที่สุด
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีความถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.63	0.56	มากที่สุด
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์	4.45	0.54	มาก
5. จัดเตรียมเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.45	0.55	มาก
6. ร่วมกับผู้เรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน	4.40	0.60	มาก
7. เตรียมสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.47	0.55	มาก
8. ออกแบบการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง	4.61	0.51	มากที่สุด
รวม	4.54	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการเตรียมการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.54, σ = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ออกแบบการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง (μ = 4.61, σ = 0.51) วางแผนการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของผู้เรียน (μ = 4.62, σ = 0.55) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีความถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ (μ = 4.63, σ = 0.56) และศึกษาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน (μ = 4.65, σ = 0.56) อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ร่วมกับผู้เรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสถานการณ์และสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน (μ = 4.40, σ = 0.60) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (μ = 4.45, σ = 0.54) วิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

(μ = 4.45, σ = 0.55) และเตรียมสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ (μ = 4.47, σ = 0.55) จัดเตรียมเทคนิค

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ
9. สร้างความพร้อมและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง	4.50	0.57	มาก
10. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง	4.52	0.59	มากที่สุด
11. จัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ และเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.57	0.53	มากที่สุด
12. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างสร้างสรรค์	4.54	0.54	มากที่สุด
13. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	4.56	0.50	มากที่สุด
14. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย	4.63	0.51	มากที่สุด
15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัดและความสนใจ	4.51	0.54	มากที่สุด
รวม	4.55	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.55, σ = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (μ = 4.56, σ = 0.50) จัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ และเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (μ = 4.57, σ = 0.53) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย (μ = 4.63, σ = 0.51) อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ สร้างความพร้อมและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง (μ = 4.50, σ = 0.57)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านสื่อและนวัตกรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านสื่อและนวัตกรรม	μ	σ	ระดับ
16. มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.61	0.55	มากที่สุด
17. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดฝึกการแก้ปัญหาและค้นพบความรู้อย่างเป็นระบบ	4.49	0.50	มาก
18. ใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง	4.58	0.52	มากที่สุด
19. ใช้สื่อการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและพัฒนาศักยภาพได้อย่างเหมาะสม	4.49	0.56	มาก
20. มีความพร้อมในสื่อและแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	4.51	0.54	มากที่สุด
21. ผู้เรียนสามารถใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	4.73	0.45	มากที่สุด
22. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดฝึกการแก้ปัญหาและค้นพบความรู้อย่างเป็นระบบ	4.54	0.54	มากที่สุด
รวม	4.56	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านสื่อและนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.56, σ = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง (μ = 4.58, σ = 0.52) มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (μ = 4.61, σ = 0.55) และผู้เรียนสามารถใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน (μ = 4.73, σ = 0.45) อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ฝึกการแก้ปัญหาและค้นพบความรู้อย่างเป็นระบบ (μ = 4.49, σ = 0.50) และใช้สื่อการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและพัฒนาศักยภาพได้อย่างเหมาะสม (μ = 4.49, σ = 0.56)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการวัดผลและประเมินผล	μ	σ	ระดับ
23. กำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียนไว้อย่างเป็นระบบเน้นความโปร่งใสและยุติธรรม	4.58	0.50	มากที่สุด
24. ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.58	0.50	มากที่สุด
25. ใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.62	0.49	มากที่สุด
26. เกณฑ์การประเมินผลมีความสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน	4.56	4.49	มากที่สุด
27. เครื่องมือวัดผลมีความหลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา	4.65	0.48	มากที่สุด
28. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง	4.53	0.50	มากที่สุด
29. มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	4.55	0.50	มากที่สุด
30. สนับสนุนให้ผู้เรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของตนเอง	4.55	0.50	มากที่สุด
รวม	4.58	1.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.58, σ = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก ดังนี้ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (μ = 4.58, σ = 0.50) ใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

(μ = 4.62, σ = 0.49) และเครื่องมือวัดผลมีความหลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา (μ = 4.65, σ = 0.48) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

1. จำแนกตามสถานภาพ

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน

ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์	สถานภาพ (N=102)					
	บรรพชิต (N=45)			คฤหัสถ์ (N=57)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการเตรียมการสอน	4.84	0.09	มากที่สุด	4.83	0.10	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.72	0.15	มากที่สุด	4.68	0.14	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและนวัตกรรม	4.81	0.12	มากที่สุด	4.80	0.11	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.85	0.12	มากที่สุด	4.85	0.12	มากที่สุด
รวม	4.80	0.12	มากที่สุด	4.79	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนที่เป็นบรรพชิต มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูงกว่าครูผู้สอนที่เป็นคฤหัสถ์ (μ = 4.84, σ = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนที่เป็นบรรพชิต มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่เป็นคฤหัสถ์ (μ = 4.84, σ = 0.09, μ = 4.83, σ = 0.10)

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนที่เป็นบรรพชิต มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่เป็นคฤหัสถ์ (μ = 4.68, σ = 0.14, μ = 4.72, σ = 0.15)

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม ครูผู้สอนที่เป็นบรรพชิต มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่เป็นคฤหัสถ์ (μ = 4.80, σ = 0.11, μ = 4.81, σ = 0.12)

4. ด้านการวัดแลประเมินผล ครูผู้สอนที่เป็นบรรพชิต มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเท่ากันกับครูผู้สอนที่เป็นคฤหัสถ์ (μ = 4.85, σ = 0.12, μ = 4.85, σ = 0.12)

2. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	วุฒิการศึกษา					
	ปริญญาตรี			ปริญญาโท		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการเตรียมการสอน	4.83	0.10	มากที่สุด	4.86	0.11	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.70	0.15	มากที่สุด	4.69	0.11	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและนวัตกรรม	4.81	0.12	มากที่สุด	4.76	0.10	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.85	0.12	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
รวม	4.79	0.12	มากที่สุด	4.79	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรี (μ = 4.83, σ = 0.10, μ = 4.86, σ = 0.11)

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาโท (μ = 4.70, σ = 0.15, μ = 4.69, σ = 0.11)

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม ครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาโท (μ = 4.76, σ = 0.10, μ = 4.81, σ = 0.12)

4. ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรี (μ = 4.85, σ = 0.12, μ = 4.86, σ = 0.09)

3. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ประสบการณ์ในการสอน								
	น้อยกว่า 5 ปี			5-10 ปี			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการเตรียมการสอน	4.85	0.10	มากที่สุด	4.82	0.09	มากที่สุด	4.84	0.11	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.75	0.13	มากที่สุด	4.70	0.15	มากที่สุด	4.66	0.13	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและนวัตกรรม	4.78	0.12	มากที่สุด	4.83	0.12	มากที่สุด	4.78	0.12	มากที่สุด
4. ด้านการวัดแลประเมินผล	4.86	0.10	มากที่สุด	4.84	0.13	มากที่สุด	4.86	0.10	มากที่สุด
รวม	4.81	0.12	มากที่สุด	4.79	0.12	มากที่สุด	4.78	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูงสุด (μ = 4.81, σ = 0.12) ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 5-10 ปี (μ = 4.79, σ = 0.12) และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป (μ = 4.78, σ = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูงสุด (μ = 4.85, σ = 0.10) รองลงมา ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้น (μ = 4.84, σ = 0.11) และ 5-10 ปี (μ = 4.82, σ = 0.09) ตามลำดับ

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูงสุด (μ = 4.75, σ = 0.13) รองลงมา ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี (μ = 4.70, σ = 0.15) และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (μ = 4.66, σ = 0.13) ตามลำดับ

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูงสุด (μ = 4.83, σ = 0.12) รองลงมา ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (μ = 4.78, σ = 0.12) และน้อยกว่า 5 ปี (μ = 4.78, σ = 0.12) ตามลำดับ

4. ด้านการวัดแลประเมินผล ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูงสุด (μ = 4.86, σ = 0.10) รองลงมา ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี (μ = 4.86, σ = 0.10) และสูงกว่า 5-10 ปี (μ = 4.84, σ = 0.13) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม 5 รูป ครูดีศรีปริยัติ 3 รูป/คน ครูภายนอก 3 คน รวมจำนวน 10 ท่าน ในวันที่ 2-4 พฤศจิกายน 2563 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และหลากหลายทัศนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน

"...การเตรียมตัวของครูก่อนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งนั้นครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมและมีความแม่นยำในเนื้อหาเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและสามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ขณะจัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงเทคนิควิธีการสอนเพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากที่จะเรียนรู้..."

(พระครูสังฆรักษ์ชาญณรงค์ จิรเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

"...เทคนิคหรือแนวทางที่ผู้สอนควรปฏิบัติ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มการสอนก็คือผู้สอนควรดูพฤติกรรมการรับรู้ของผู้เรียน และเตรียมการสอนหลากหลายวิธีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้เข้าใจในเนื้อหาการสอนและมีสื่อควบคู่ไปด้วย..."

(พระครูปลัดปัญญาวัฒน์, สัมภาษณ์, 2563)

"...มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วก็ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าในเรื่องนี้มีจุดประสงค์อย่างไรบ้าง แล้วค่อยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนแล้วเตรียมสื่อให้มีความทันสมัยในปัจจุบัน ซึ่งในยุค 4.0 นี้สิ่งที่ขาดไม่ได้เลยคือสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน..."

(พระมหาบุญทอง ปณฺฑิตเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

“...อย่างแรกเลยที่จะต้องเตรียมการสอนนั้นก็คือ จะต้องทำแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน และเตรียมสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ เช่น ใบความรู้ ชุดฝึกทักษะ กระบวนการคิด การปฏิบัติและการแก้ปัญหา ใบงาน แผ่นโปร่งใส อย่างนี้เป็นต้น...”

(พระมหาสถิต สุธีรญาโณ/เหลื่อมล้ำ, สัมภาษณ์, 2563)

“...มีการจัดทำแผนและออกแบบวิธีการสอนให้หลากหลายจะไม่สอนแบบซ้ำ ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในรูปแบบการสอนเดิม ๆ ดังนั้นควรมีวิธีการสอนให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีสื่อในการช่วยสอนด้วย...”

(พระครูสังฆรักษ์เอกพันธ์ วรธมฺมญฺญ, สัมภาษณ์, 2563)

“...จะศึกษาหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเข้าใจ แล้วกำหนดเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ และจัดทำแผนการสอนออกแบบกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผล เช่น แบบทดสอบ แบบประเมินชิ้นงาน เป็นต้น...”

(นายชุมพล วรรณดี, สัมภาษณ์, 2563)

จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเตรียมการสอน สรุปได้ว่า ครูควรมีการศึกษาหลักสูตร จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำสื่อและนวัตกรรมให้มีความหลากหลาย และออกแบบการวัดและประเมินผลเพื่อจะได้รู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2. ด้านการจัดการเรียนรู้

“...มีการวางแผนการเตรียมการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตามการเตรียมการสอนของครูเพื่อให้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น...”

(พระครูสังฆรักษ์ชาญณรงค์ จิรเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

“...จัดการเรียนการสอนโดยแบ่งออกเป็นกลุ่มให้คละความสามารถเพื่อที่คนเก่งจะได้ช่วยคนที่อ่อนกว่า แล้วเปิดให้ผู้เรียนอภิปรายช่วยกันคิดวิเคราะห์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ร่วมกันจะทำให้นักเรียนสนุกไม่ค่อยเครียดต่างจากการเรียนที่ฟังครูอธิบายอย่างเดียว...”

(พระครูปลัดปัญญาวัฒน์, สัมภาษณ์, 2563)

“...เน้นให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับครูผู้สอน เพื่อให้นักเรียนมีความกล้าที่จะถามครูมากขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าถามครู ดังนั้นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับครูมากขึ้น...”

(พระครูวัฒนานุกูลธำรง, สัมภาษณ์, 2563)

“...การจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อตนเอง โดยใช้กระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ และประสบการณ์ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องมีบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม...”

(พระมหาบุญทอง ปณฺฑิตเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

“...เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นก็มีหลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้ร่วมมือแบบ Stad บ้าง แบบ jigsaw บ้าง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ แก้ปัญหาได้...”

(พระครูสังฆรักษ์เอกพันธ์ วรธมฺมญฺญู, สัมภาษณ์, 2563)

“...แนวทางการจัดการเรียนรู้นั้นต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนุกกับการเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนชอบในการที่จะเรียน เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์นักเรียนเพิ่มขึ้นด้วย...”

(นายสนอง มุตตะโสภา, สัมภาษณ์, 2563)

“...ในศตวรรษที่ 21 นี้มีการปรับเปลี่ยนการศึกษามาโดยตลอดซึ่งการสอนของครูกับผู้เรียนจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครูเองก็ต้องมีการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน อย่างเช่น จัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เป็นต้น พร้อมทั้งมีสื่อการเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการจัดการการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนสนุกสนานไปกับการเรียน...”

(นางสมใจ ฉิมกุล, สัมภาษณ์, 2563)

จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมีเทคนิคแนวทางในการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาร่วมกันอย่างเป็นระบบได้

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม

"...สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนโดยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาการสอนได้ง่ายยิ่งขึ้น..."

(พระครูสังฆรักษ์ชาญณรงค์ จิรเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

"...สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดีทัศน์นำเสนอเรื่องของการเติบโตของสัตว์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น..."

(พระครูปลัดปัญญาวัฒน์, สัมภาษณ์, 2563)

"...ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเตอร์เน็ต แทนการปริ้นรูปภาพลงบนกระดาษ หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลล์แทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น จะเป็นการประหยัดงบไปในตัว..."

(พระครูวัฒนานุกูลธำรง, สัมภาษณ์, 2563)

"...ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและพัฒนาศักยภาพได้อย่างเหมาะสม..."

(พระมหาบุญทอง ปณฺฑิตเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

"...สื่อการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอนนับแต่ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ สื่อนั้นจะเป็นสื่อรูปแบบใดล้วนแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น..."

(พระใบฎีกาสมร สุธมฺมญาโณ/สุขแสวง, สัมภาษณ์, 2563)

"...การที่เราจะเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมและให้มีความหลากหลายทันสมัยในปัจจุบันเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดีอย่างเช่น จูงใจให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนมากขึ้น ให้เกิดเจตคติที่ดีแจะมีความประทับใจในสิ่งที่เรียนอธิบายเนื้อหาวิชาและทักษะกระบวนการต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นอย่างนี้เป็นต้น..."

“...สื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือช่วยสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อที่มีอยู่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาความรู้ที่ผู้สอนต้องการสื่อได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น สื่อก็มีอยู่หลายประเภทอยู่ที่ว่าเราจะใช้สื่อแบบไหนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด...”

(นายชุมพล วรรณดี, สัมภาษณ์, 2563)

จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อและนวัตกรรม สรุปได้ว่า ครูควรมีการประยุกต์ใช้สื่อที่มีความหลากหลายที่ทันสมัยให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้ทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากในการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน ซึ่งถ้าผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้ว ก็จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งปัจจุบันและในอนาคตได้เป็นอย่างมาก

4. ด้านการวัดและประเมินผล

“...ควรมีการวัดผลและประเมินผลการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์ ก็คือวัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ผลของการวัดจะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัด ถ้าหากเครื่องมือที่ใช้วัดมีคุณภาพไม่ดีพอแล้ว การวัดนั้นก็ให้ผลที่ไม่เกิดคุณค่าใด ๆ...”

(พระครูสังฆรักษ์ชาญณรงค์ จิรเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

“...การวัดผลและประเมินผลจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือวัดให้ชัดเจนไว้อย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใสและยุติธรรม ดังนั้นการวัดและประเมินผลก็เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น...”

(พระครูวัฒนานุกูลธำรง, สัมภาษณ์, 2563)

“...ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีรูปแบบ วิธีการหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับสาระที่เรานำมาจำแนก อย่างเช่นจำแนกตามของกระบวนการเรียนการสอน ก็จะมีอยู่ 3 ระดับ ก็คือ ก่อนเรียนเป็นการวัดและประเมินผลก่อนที่จะมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น ระหว่างเรียนเป็นการวัดและประเมินผลระหว่างที่จะมีการเรียนการสอน และหลังเรียนเป็นการวัดและประเมินผลหลังจากที่สิ้นสุดการเรียนการสอน แบบนี้เป็นต้น ...”

(พระมหาบุญทอง ปณฺฑิตเมธี, สัมภาษณ์, 2563)

“...การวัดและประเมินผลนั้นควรมีการสร้างเครื่องมือวัดหลากหลายรูปแบบ อย่างเช่น แบบทดสอบประเภทเสนอคำตอบ แบบทดสอบประเภทเลือกตอบ และแบบทดสอบตอบสั้นและเติมคำ เป็นต้น หลังจากวัดเสร็จก็นำผลมาประเมินว่า มีความสามารถในระดับใด ควรตัดสินใจได้-ตก ผ่าน-ไม่ผ่าน หรือได้เกรดอะไร...”

(พระใบฎีกาสมร สุธมฺมญาโณ/สุขแสวง, สัมภาษณ์, 2563)

“...การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นจะต้องตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนดในสาระการนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือวัดความรู้ความสามารถสติปัญญาของผู้เรียน วิธีการที่ใช้กันมากและเหมาะสมที่สุด คือ การสอบและเครื่องมือวัดที่ใช้สำหรับการสอบ คือ แบบทดสอบซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอบผู้เรียน อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนการสอนตามหลักสูตร...”

(นายสนอง มุตตะโสภา, สัมภาษณ์, 2563)

“...การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่ครูจะต้องรู้และเข้าใจว่าจะต้องวัดอย่างไร ใช้วิธีอะไรวัด อย่างเช่นใช้เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต การตรวจงาน และการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน แบบนี้เป็นต้น”

(นางสมใจ ฉิมกุล, สัมภาษณ์, 2563)

จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล สรุปได้ว่า ครูควรมีวิธีและหลักการการสร้างเครื่องวัดผลและประเมินผลการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน โดยมีข้อควรปฏิบัติคือ 1) วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวัดผลแต่ละครั้ง 2) ใช้เครื่องมือที่ดีมีคุณภาพ 3) มีความยุติธรรม และ 4) แปลผลได้ถูกต้องตามการวัดผลทั่วไป ดังนั้นครูควรจะใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลหลาย ๆ วิธีรวมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน รวมถึงมีเกณฑ์การประเมินชัดเจน และมีจำนวนมากเพียงพอที่จะประเมินผลที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างมั่นใจจึงจะถือว่าเป็นการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปอ้างอิงได้

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1.1 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.55, σ = 0.15) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน (μ = 4.53, σ = 0.16) ด้านการจัดการเรียนรู้ (μ = 4.54, σ = 0.18) ด้านสื่อและนวัตกรรม (μ = 4.56, σ = 0.16) และด้านการวัดผลและประเมินผล (μ = 4.57, σ = 0.12)

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5.1.3 แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ มีดังนี้

5.1.3.1 ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ในด้านการเตรียมการสอน มีแนวทางในการพัฒนา คือ ครูควรมีการศึกษาหลักสูตรให้ดี จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

จัดทำสื่อและนวัตกรรมให้มีความหลากหลาย และออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรงเพื่อที่จะได้รู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

5.1.3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ในด้านการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางในการพัฒนา คือ ครูควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ แก้ปัญหาร่วมกันอย่างเป็นระบบได้

5.1.3.3 ด้านสื่อและนวัตกรรม ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ในด้านสื่อและนวัตกรรม มีแนวทางในการพัฒนา คือ ครูควรมีการประยุกต์ใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้โรงเรียน ครูผู้สอนและผู้เรียน ใช้สื่อและนวัตกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากขึ้น ซึ่งถ้าผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้ว ก็จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งปัจจุบันและในอนาคตอย่างมาก

5.1.3.4 ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ ในด้านการวัดและประเมินผล มีแนวทางในการพัฒนา คือ ครูควรรู้วิธีและหลักการการสร้างเครื่องวัดผลและประเมินผลการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน โดยมีข้อควรปฏิบัติคือ 1) วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวัดผลแต่ละครั้ง 2) ใช้เครื่องมือที่ดีมีคุณภาพ 3) มีความยุติธรรม และ 4) แปลผลได้ถูกต้องตามการวัดผลทั่วไป ดังนั้นครูควรจะใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลหลาย ๆ วิธีรวมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน รวมถึงมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน และมีจำนวนมากเพียงพอที่จะประเมินผลที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างมั่นใจ จึงจะถือว่าเป็นการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปอ้างอิงได้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ในครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่ามีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและนวัตกรรมและด้านการวัดและประเมินผล จำแนกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล รองลงมาคือ

ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการเตรียมการสอน ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิตา รินสิริ (2558, น. 41-43) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ = 4.58) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน (μ = 4.54) แสดงให้เห็นว่าในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้มีการยกระดับอบรมพัฒนาครู เน้นให้ครูรู้จักวิธีการวัดผลและประเมินผลการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนเรื่อยมา เพื่อที่จะได้รู้และวิธีการวัดผลที่หลากหลาย และมีความเที่ยงตรง มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดความมั่นใจว่าเป็นการวัดผลและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ด้านการวัดผลและประเมินผล ของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ จึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด แต่ในด้านการเตรียมการสอน อยู่ในระดับต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ส่วนมากจะเป็นอัตราจ้างไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการสอนมากนัก ครูบางคนก็ไม่ได้จบครูแต่ได้จ้างมาสอนในโรงเรียน จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมไม่มีประสบการณ์ในการเตรียมการสอน จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้ง 4 ด้าน

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

5.2.2.1 จำแนกตามสถานภาพ ครูบรรพชิตมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดีกว่าครูคฤหัสถ์ พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ในการจัดการเรียนการสอนโดยที่ครูผู้สอนฝ่ายบรรพชิตที่ค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูฝ่ายคฤหัสถ์ เพราะว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นโรงเรียนสำหรับพระภิกษุและสามเณร ดังนั้นครูบรรพชิตส่วนมากจะเป็นครูประจำในการจัดการเรียนการสอนและเป็นผู้นำงานฝ่ายต่าง ๆ ส่วนมากครูฝ่ายบรรพชิตจบสายครูมาเป็นส่วนมาก ต่างจากครูคฤหัสถ์บางท่านไม่ได้จบครูมาแต่ได้มาทำหน้าที่เป็นครูอัตราจ้าง ไม่ได้สอนประจำเหมือนครูบรรพชิต จึงทำให้ครูบรรพชิตมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดีกว่าครูคฤหัสถ์ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ อำพรรัตน์ ทิพย์สมบัติ (2559, น. 84-86) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันในระดับน้อย

5.2.2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ต่างมีแนวคิดและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปในทิศทางเดียว ไม่ว่าจะเป็นวุฒิการศึกษาระดับใด ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หรือการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นแบบแผนอย่างเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ จุรีรัตน์ กองเป้า (2561, น. 71-72) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมบางท่านมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันโดยมีทั้งครูรุ่นใหม่และครูรุ่นเก่า ซึ่งครูที่มีค่าเฉลี่ยในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงที่สุด คือ ครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่จบมาใหม่รู้เท่าทันเทคโนโลยี สามารถผลิตสื่อสร้างนวัตกรรมในการเรียนการสอนที่หลากหลายกว่าครูรุ่นเก่า ๆ ซึ่งไม่ค่อยถนัดเรื่องการใช้เทคโนโลยีมากนักทำให้ครูรุ่นใหม่มีการจัดการเรียนการสอนที่ดีกว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อุทัยวรรณ ทองคำ (2562, น. 109-110) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ โดยมีครูผู้สอนที่ได้สัมภาษณ์ให้แนวในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

5.2.3.1 ครูควรมีการศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

5.2.3.2 ครูควรมีการออกแบบวิธีการสอนที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับครูผู้สอนซึ่งยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด การปฏิบัติ การวิเคราะห์ แยกแยะ และแก้ปัญหาร่วมกันได้

5.2.3.3 ครูควรมีการสร้างสื่อออกแบบนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่หลากหลายให้ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับยุคเหตุการณ์ปัจจุบันซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติจริงได้ นับว่าสื่อมีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและ

ผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ

5.2.3.4 ครูผู้สอนควรมีการสร้างเครื่องวัดผลให้มีความหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน โดยให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และนำมาประเมินผลโดยเที่ยงตรงไม่เอนเอียงกับผู้เรียน เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและทำให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้ว่ามีจุดด้อย จุดเด่นอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรธน์ (2544, น. 1-2) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า หลักสำคัญของการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ให้มากที่สุด 3) เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองกล่าวคือ ให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริงสามารถวิจัยเชิงปฏิบัติการและสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง 4) เป็นการพึ่งพาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนได้ กล่าวคือ รู้วิธีคิดของตนเอง และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดได้อย่างเหมาะสม ไม่เน้นที่การจดจำเพียงเนื้อหา 5) เน้นการประเมินตนเอง ซึ่งแต่เดิมครูผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผลการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองได้ชัดเจนขึ้น รู้จุดเด่น จุดด้อย และพร้อมที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินตามสภาพจริง และใช้แฟ้มสะสมผลงานเข้าช่วย 6) เน้นความร่วมมือซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตจริง 7) เน้นรูปแบบการเรียนรู้ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในรูปเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเตรียมการสอนนั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ และประเด็นที่สนใจ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1.1 ในการออกแบบกิจกรรม ครูควรมีส่วนร่วมกับผู้เรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

5.3.1.2 ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.3.1.3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการสอน ของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ จัดอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้วิจัยควรมีการแจ้งผลการวิจัยให้หน่วยงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้ทราบ เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปปรับปรุงในด้านการเตรียมการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาด้านการเตรียมการสอน เนื่องจากการวางแผนการเตรียมการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนเริ่มแรก ที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่อไป

5.3.2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้เรียน โดยศึกษาข้อมูลจากครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และชุมชน

5.3.2.3 ควรวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา มุ่งเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมสามัญศึกษา. (2542). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย: แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กาญจนา ไชยพันธุ์. (2554). แนวคิดจิตวิทยาของโรเจอร์สกับการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. *วารสารวิชาการ,* 4(5), 8.

กิดานันท์ มลิทอง. (2553). เทคโนโลยีร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: เอดิสัยเพรสโพรดักส์.

กิ่งฟ้า สินธุวงษ์. (2545). *ปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการสู่การปฏิบัติ.* ขอนแก่น: คลังนานาธรรม.

กุลวดี ทองไพบูลย์. (2557). การสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยบริการ,* 7(2), 28-39.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2542). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). *การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการกลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2558-2562).* กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติการพิมพ์.

คณะทำงานและอนุกรรมการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน. (2557). *คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพระพุทธศาสนาแห่งชาติการพิมพ์.

จุรีรัตน์ กองเป้า. (2561). *การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดขอนแก่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: อลีนเพลส.

ชนาธิป พรกุล. (2543). *แคทส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนาธิป พรกุล. (2554). คลี่พระราชบัญญัติฯการจัดการเรียนการสอน การเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. *วารสารวิชาการ,* 4(9), 6.

ชิดพงศ์ บาทชารี. (2561). *สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2545). *กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้องใจ.* กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

ทิศนา แขมมณี (2557). *ปลุกโลกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.).* กรุงเทพฯ: บริษัท สหมิตรพริ้นติ้ง แอนด์พับลิสชิ่ง จำกัด.

ทิศนา แขมมณี. (2542). *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง หลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: มปพ.

นวลจิตต์ เชาวกีรติพงศ์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

นภเนตร ธรรมบวร. (2554). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนเจอร์นัล พับลิเคชั่น.

บรรยง ยี่สารพัฒน์. (2550). *สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บุหงา คงราช. (2560). *การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บูรชัย สิริมหาสาคร. (2545). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ : บ๊คุ พอยท์.

เบญจลักษณ์ น้า ฟ้า. (2555). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด.* กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.

พงศ์ หรดาร. (2551). *การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานอุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏพระนคร.

พระครูสังฆรักษ์ชาญณรงค์ จิรเมธี. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2563. สัมภาษณ์.

พระครูปลัดปัญญาวัฒน์. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2563. สัมภาษณ์.

พระครูวัฒนานุกูลธำรง. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2563. สัมภาษณ์.

พระมหาบุญทอง ปณฺฑิตเมธี. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2563. สัมภาษณ์.

พระมหาสถิต สุธีรญาโณ/เหลื่อมล้ำ. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2563. สัมภาษณ์.

พระครูสังฆรักษ์เอกพันธ์ วรธมฺมญญู. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2563. สัมภาษณ์.

พระใบฎีกาสมร สุธมฺมญาโณ/สุขแสวง. วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2563. สัมภาษณ์.

พูนสุข อุดม. (2556). การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการวิจัยมหาวิทยาลัยทักษิณ,* 38(165), 60-62.

ไพศาล วรคำ. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน (LEARNING EVALUATION).* กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.

รวิวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รุ่ง แก้วแดง. (2554). *ประกันการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

วุฒินันท์ อบอุ่น. (2544). *ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริกาญจนา ณ อยุธยา. (2545). *เหตุปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ศิริพร ศรีปัญญา (2560). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2542). *การประเมินผลการเรียน.* สกลนคร: สถาบันราชภัฏสกลนคร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ เลิฟเพรส.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2552). แผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส.

วิเศษณ์ ชินวงศ์. (2545). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. *วารสารวิชาการ,* 4(2), 35-36.

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรธน์. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง.* เชียงใหม่: แสงศิลป์.

สลิตา รินสิริ. (2558). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมยศ สมภักดี. (2551). *การดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2555). *คู่มือการปฏิบัติงาน การขออนุญาตจัดตั้งและขยายชั้นเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ก้าวมาตรฐานการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิต แนวคิดแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเป็นพลังการสร้างสรรค์โลกให้งดงาม.* กรุงเทพ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. (2556). *ชุดฝึกอบรมการปรับกระบวนทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ 2546.* อุบลราชธานี: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.

สุพล เพชรานนท์. (2542). *เทคนิคการอบรมและการประชุม.* สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.

สุคนธ์ ภูริเวทย์. (2553). *การออกแบบการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุวัฒน์ มุทธเมธา. (2553). *การเรียนการสอนปัจจุบัน.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อรอุมา กองฝ่าย. (2558). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2552). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

อับดุลลาดีฟ การี. (2551). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของครูอิสลามในโรงเรียนเอกชน ศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อุทัยวรรณ ทองคำ. (2562). *ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อำพรรัตน์ ทิพย์สมบัติ. (2559). *พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Asoodech, Asoodech and Zarepour. (2012). The Impact of Student-Centered Learning on Academic Achievement and Social Skills. *Procedia-Social and Behavioral Sciences,* 46, 560-564.

Deena, V.H. (2013). Effective Classroom Management in Student Centered Classrooms. *Education Masters,* 27(4), 1-44.

Roman. (2015). Development of Agronomic Education by Student-centered Learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences,* 180(2), 441-447.

Tyabaev, Sedelnikov and Voytovich. (2015). Student-Centered Learning: The Experience of Teaching International Students in Russian Universities. *Procedia-Social and Behavioral Sciences,* 215(2), 84-89.

Unina and Bearing. (2016). Brainstorming as a Way to Approach Student-centered Learning in the ESL Classroom. *Procedia-Social and Behavioral Sciences,* 224(2), 605-612.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับตัวท่าน

1. สถานภาพ
   ☐ บรรพชิต ☐ คฤหัสถ์
2. วุฒิการศึกษา
   ☐ ป.บัณฑิต ☐ ปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
   ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ประสบการณ์ในการสอน
   ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี
   ☐ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นและความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติ โดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปฏิบัติมาก

3 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการเตรียมการสอน						
1	ศึกษาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน					
2	วางแผนการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของผู้เรียน					
3	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีความถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
4	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์					
5	จัดเตรียมเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน					
6	ร่วมกับผู้เรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสถานการณ์และสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน					
7	เตรียมสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
8	ออกแบบการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง					
ด้านการจัดการเรียนรู้						
9	สร้างความพร้อมและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง					
10	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง					
11	จัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ และเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					

ข้อที่	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
12	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างสร้างสรรค์					
13	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา					
14	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย					
15	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัดและความสนใจ					
ด้านสื่อและนวัตกรรม						
16	มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
17	ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ฝึกการแก้ปัญหาและค้นพบความรู้อย่างเป็นระบบ					
18	ใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง					
19	ใช้สื่อการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและพัฒนาศักยภาพได้อย่างเหมาะสม					
20	มีความพร้อมในสื่อและแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง					
21	ผู้เรียนสามารถใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน					
22	ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ฝึกการแก้ปัญหาและค้นพบความรู้อย่างเป็นระบบ					
ด้านการวัดและประเมินผล						
23	กำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียนไว้อย่างเป็นระบบเน้นความโปร่งใสและยุติธรรม					
24	ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อที่	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
25	ใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
26	เกณฑ์การประเมินผลมีความสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน					
27	เครื่องมือวัดผลมีความหลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา					
28	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง					
29	มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน					
30	สนับสนุนให้ผู้เรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของตนเอง					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม 5 รูป ครูดีศรีปริยัติ 3 รูป/คน

และครูภายนอก 3 คน รวม 10 รูป/คน

เรื่อง: แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

<u>ประเด็นคำถามสัมภาษณ์</u>

1. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเตรียมการสอน อย่างไร

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อและนวัตกรรม อย่างไร

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล อย่างไร

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภาพรวม อย่างไร

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ในการให้ความความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ ข.1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
4	1	0	0	1	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
9	0	1	0	1	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
10	1	0	0	0	1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	1	0	0	1	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
19	0	1	0	0	1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	1	0	1	0	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

แบบสอบถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
28	0	1	0	1	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
29	1	1		1	1	4	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32	1	0	0	0	1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
33	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36	1	0	0	1	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
37	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
38	0	0	1	0	1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
39	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ ข.2 ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยยกมาเฉพาะที่นำไปใช้ 30 ข้อ

Item (ข้อที่)	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation (ค่าอำนาจจำแนก)	Cronbach's Alpha if Item Deleted (ค่าความเชื่อมั่น)
ข้อ 1	130.37	99.413	.684	.931
ข้อ 2	130.33	99.264	.735	.931
ข้อ 3	130.63	99.482	.512	.933
ข้อ 4	130.43	100.047	.494	.933
ข้อ 5	130.73	99.237	.560	.932
ข้อ 6	130.73	99.030	.518	.933
ข้อ 7	130.37	99.482	.676	.932
ข้อ 8	130.53	98.257	.636	.932
ข้อ 9	130.53	101.154	.374	.935
ข้อ 10	130.67	97.816	.609	.932
ข้อ 11	130.63	100.378	.441	.934
ข้อ 12	130.73	98.823	.535	.933
ข้อ 13	130.50	97.983	.600	.932
ข้อ 14	130.77	99.564	.481	.933
ข้อ 15	130.53	100.740	.470	.933
ข้อ 16	130.53	98.464	.555	.932
ข้อ 17	130.70	102.907	.257	.935
ข้อ 18	130.53	99.637	.510	.933
ข้อ 19	130.70	102.010	.347	.935
ข้อ 20	130.63	97.895	.599	.932
ข้อ 21	130.50	102.603	.287	.935
ข้อ 22	130.73	95.513	.749	.930
ข้อ 23	130.57	97.082	.741	.930
ข้อ 24	130.57	101.220	.418	.934

(ต่อ)

ตารางที่ ข.2 (ต่อ)

Item (ข้อที่)	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation (ค่าอำนาจจำแนก)	Cronbach's Alpha if Item Deleted (ค่าความเชื่อมั่น)
ข้อ 25	130.60	100.179	.457	.934
ข้อ 26	130.70	97.045	.573	.932
ข้อ 27	130.67	99.885	.488	.933
ข้อ 28	130.80	95.683	.648	.931
ข้อ 29	130.57	95.151	.762	.930
ข้อ 30	130.60	95.214	.756	930
รวม			.257-.762	.935

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
ที่ สคบ. ๐๐๔๙/๒๕๖๓ **วันที่** ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓
เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อาจารย์อัจฉริยา พรมท้าว

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ

เพื่อ
- ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย
- ☑ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- ☐ อื่นๆ ระบุ .....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
ที่ สคบ. ๐๐๔๙/๒๕๖๓ **วันที่** ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓
เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อาจารย์รัตติกาล สารกอง

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “**แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์**” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย
☑ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่นๆ ระบุ .....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระครูวิริยปัญญาภิวัฒน์

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาสมบัติ ฐานวโร

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายชุมพล วรรณดี

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **“แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์”** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบาลีสาธิตวัดศาลาลอย

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจอมพระ

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมพันษีวิทยา

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **“แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์”** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธาราม

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **"แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิศึกษา

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **“แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์”** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๔๖๕๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมรัตโนภาสวิมลศึกษา

ด้วย พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๓๕๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **“แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์”** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล พระมหาสุขสันต์ อุตส่าห์ดี

วัน เดือน ปี เกิด 25 ธันวาคม 2535

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 27 หมู่ 13 วัดอาม็องตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2561	พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2564	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม